

BIBLICKÉ ÚKOLY

1983

3. čtvrtletí 1983

TAK VĚŘÍME (1)

Ú V O D

Je více důvodů, pro něž jsme se rozhodli studovat v tomto i v následujících čtvrtletích v úkolech sobotní školy základní biblické nauky, o něž se opírá naše víra jako adventistů sedmého dne. Především chceme sami sobě doložit, čemu věříme. Dále chceme růst ve víře, a to znamená, že se musíme vždy znovu zajímat o učení, jemuž jsme uvěřili a které zvěstujeme. Zatřetí, biblická pravda je tak bohatá, že v ní nalézáme stále nové poklady. Začtvrté musíme se učit přizpůsobit způsob zvěstování Boží pravdy dnešnímu člověku, třebaže pravda sama je neměnná. Drahokam v novém zasazení neztrácí nic na své hodnotě, jeho cena se může dokonce zvýšit. Podobně je tomu s Boží pravdou. Konečně sám Bůh přizpůsobil své učení měnícím se potřebám člověka — počínaje zahradou v ráji až po adventní hnutí našeho věku.

Každý adventista si musí občas prověřit úsnost svých věroučných tvrzení. Zvěstování evangelia si vyžaduje stále výstižnější formulaci biblických pravd. Takový průzkum není podnětem

k pochybnostem anebo k nevěře. Naopak, naše důvěra a víra ve věčné pravdy bude pevnější.

Je zde ještě další důvod, proč se chceme zabývat významnými věroučnými články. Někdo jiný nás přivedl k poznání biblických pravd, avšak naší povinností je, abychom rozšiřovali své poznání vlastním studiem. Pravidelným a pozorným zkoumáním Písma porozumíme jasněji jeho pravdám. Přivede nás to do užšího spojení s Otcem, Synem a Duchem svatým. Při našem studiu vždy pamatujme, že Pán Bůh si přeje, abychom mu sloužili celou svou myslí a všemi svými schopnostmi. Je naší povinností opravdově se snažit o získání potřebné znalosti bible. Toto poznání nám pomůže jasně rozlišovat mezi cestou života a cestou smrti.

Vše, co poznáme důkladným zkoumáním, má být uplatněno v praktickém životě. Bez toho by všechno poznání bylo jen bezduchou teorií. Jen tehdy, když je uplatňujeme ve vlastním životě, dáváme Duchu svatému příležitost, aby nás připravil pro věčnost. Každá biblická pravda se stane životodárnou a spásnou mocí jen tehdy, když je uplatněna v životě.

Bůh se nám zjevuje

Zákl. verš: Žid 1,1.2

První základní verš tohoto čtvrtletí bychom se měli naučit zpaměti. Stručně nám podává důležité informace o Božím jednání s vyvoleným lidem od počátku. Bůh nejprve mluvil skrze své proroky a v pozdější době skrze svého Syna. Skrze svého Syna stvořil svět a tento Syn, jako Pán a Král je ustanoveným dědicem vesmíru.

Kdyby se Bůh lidem nechtěl zjevit, lidé by ho nenašli. Bůh musel udělat první krok. V dnešním úkolu se budeme učit o třech významných způsobech, jak se Bůh dává poznat lidem. Bez této možnosti by člověk nemohl poznat jeho vůli.

V prvních dvou částech úkolu budeme uvažovat o Boží stvořitelské moci. V dalších dvou se zamyslíme nad Boží řečí v Písmu. V páté části ukážeme Boží oslovení lidstva skrze Krista a v poslední části budeme uvažovat o tom, jak my máme světu tlumočit Boží zjevení skrze svůj vlastní život.

1. Boží stvoření

Z čeho mohou všichni lidé získat určité poznání Boží moci a jeho přítomnosti? Řím 1,19.20

Apoštol Pavel nejprve mluví o „Kristově evangeliu“ (v. 16) a dále se zmiňuje o těch, kteří je neslyšeli. Tito lidé nebyli bez možnosti poznat Boha. Bůh dostatečně zjevil „svoji věčnou moc a božství“, aby jej lidé mohli poznat i bez zvláštní pomoci.

Avšak ani nejdůkladnější studium přírody nám nic neřekne o osobě Boha. Může nám však pomoci přesvědčit se o tom, že vesmír je Božím dílem. Pavel to ví, že člověk nikdy zcela nepochopí Boží tajemství, ale upo-

zornuje, že stvoření svědčí o existenci Stvořitele.

Jaký viditelný důkaz o své stvořitelské moci dává Bůh věřícím i nevěřícím? Iz 40,26

Už před stvořením člověka byl hvězdný vesmír důkazem Boží stvořitelské moci. Řád celého stvoření dosud svědčí o Bohu, který to vše stvořil. Z Písma jasně vysvětluje, že příroda se sama nestvořila ani neexistuje setrvačností, ale vyšla z Boží ruky, která ji také udržuje.

2. Nebesa mluví

Co pochopil žalmista při pohledu na nebesa? Ž 19,1

Nebesa a obloha dokumentují mnohé vlastnosti Stvořitelovy povahy. „Sláva Boží“ — to je jeho moc, jeho královská velebnost, jeho věčná přirozenost. „Dílo jeho rukou“ svědčí o jeho schopnosti tvořit, o jeho moudrosti a o jeho vznešeném smyslu pro pořádek a krásu.

Jaká otázka trápila Davida při pohledu do Božího vesmíru? Ž 8,4.5

David pozoroval hvězdnou oblohu. To posílilo jeho víru v Boha-Stvořitele a vyvolalo v něm otázku, jak se může všemohoucí Bytost tak milostivě sklonit k slabému lidskému pokolení a starat se o ně. Odpověď získává v tom smyslu, že člověk je dosud z Boží vůle korunou stvoření, obdařen mocí nad zvířaty, ptáky i rybami (v. 7—9). Toto zjevení vedlo žalmistu k vznešenému svědectví: „Hospodine, Pane náš, jak vznešené je tvoje jméno po vší zemi!“ (v. 10) Čím více toho dnešní člověk o vesmíru zná, tím větší důvod má věřit ve Stvořitele.

3. Zjevení v Božím slově

Je Boží slovo spolehlivým pramenem zjevení? 2 Tim 3,16

Příroda ve své mnohotvárnosti mluví řečí, kterou mohou lidé různě chápat. Proto potřebuje člověk jasnější zvěst o Stvořiteli. Křesťanství tvrdí, že jasná řeč je právě v Písmu, v Božím „inspirovaném“ slovu. O Boží in-

spiraci psané Boží zvěsti svědčí celá bible. Od první až do poslední stránky poznáváme, že jde o „slovo Hospodinovo“.

Jaký význam má pro člověka poznání Božího slova? 2 Tim 3,15—17

Písmo je jedinou knihou, která mluví o Bohu a o jeho záměru s člověkem. Je to nové stvoření všeho, co bylo hříchem znetvořeno. Písmo může učinit lidi „moudré ke spasení“.

4. Slovo Páně

Co platí o prorockých výrocích Písma? 2 Petr 1,20.21

Bibli psali sice lidé, ale její poselství nepocházejí od lidí. Lidé byli jen mluvčími nebo pisateli z inspirace Ducha svatého, který je pudil, aby oznámili a napsali svaté poselství. Tak se nám v Písmu bezpečně zachovalo Boží zjevení o Bohu a o jeho plánu na záchranu člověka. Písmo lidskou řečí jasněji líčí Stvořitele, než by mohla učinit příroda.

V jaké jistotě vykonával Pavel své poslání? 1 Kor 2,12.13

Křesťanské svědectví se nezříká logických důkazů, ale nestaví jen na nich. Víme, že pouze lidské slovo nevede k poznání pravdy. Proto Pavel píše o „sloveh“, kterým učí Duch“. Co je z Ducha, to daleko převyšuje všechen lidský rozum. Posluchače zasahuje ve svědomí.

5. „Promluvil k nám ve svém Synu“

Co učinil Bůh, aby se lidem lépe zjevil? Jan 1,18

Přes všechny projevy Boží v přírodě i v Písmu většina lidí dodnes nepoznala Boha. Kdyby se Bůh nebyl rozhodl pro přímější zjevení, člověk by měl stále menší představu o všemohoucím Bohu, až by nakonec ztratil všechno spásné poznání o svém Stvořiteli. Tak se Bůh rozhodl ještě pro zřetelnější zjevení sama sebe.

Někteří mužové dostali od Boha vidění, avšak ani Moj-

žís ani Eliáš ani Pavel Boha neviděli. Boží sláva je tak velkolepá a člověk hříchem tak porušený, že lidské oko nesnese pohled na plnost Boží slávy (Jan 5,37; 6,46; 1 Tim 6,16). Milosrdný Bůh se rozhodl zjevit se v osobě svého Syna, který na zemi žil a který ho „známým učinil“ (Jan 1,18). Syn sám mohl říci: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (Jan 14,9).

Co patří podle Pavlových slov k „tajemství pobožnosti“ a proč mluví v této souvislosti o „tajemství“? 1 Tim 3,16

Slova apoštola Pavla pokládají někteří vykladači Písma za vyznání víry prvních křesťanů. „Tajemství“ (řecky MYSTERION) znamená něco skrytého. Pohané užívali výraz mysterion k označení něčeho tajemného, kupř. tajemného učení, kterému rozuměli jen zasvěcení. V Novém zákonu se tajemství vztahuje spíše na něco, co chce Bůh lidem zjevit a nikoli na něco, co chce zachovat v tajnosti.

6. Naše odpověď

S čím musí počítat každý, kdo se vystavuje působení Božího slova? Žid 4,12

Boží slovo působí také dnes. Věkem se jeho moc nikterak neoslabila, a proto proniká i naším sobectvím. Toto slovo zjevuje naše nejtajnější myšlenky a záměry, ale současně nám pomáhá přijmout jeho poselství a vykonat to, co přikazuje.

Jaké požehnání mají ti, kteří se nechávají vést Božím slovem? Ž 119,1.105

Boží slovo můžeme přirovnat k mapě; vede čtenáře správným směrem. Není však nic platné těm, kteří se neřídí jeho ukazateli. Poznání Boha z přírody, z Písma i ze svědectví jeho Syna nám pomůže jen tehdy, jestliže přijmeme tato svědectví a svůj život odevzdáme Bohu.

Jaká má být naše odpověď Bohu na základě jeho různých zjevení? Ž 95,6.7

Tato slova mohou být vyznáním každého člověka, kte-

rý skutečně Boha poznal. Současně však z toho vyplývá, že ti, kteří k Bohu nepřichází s úctou, Boha ještě nepoznali. Jejich převrácené názory jim nedovolují vzývat Boha tak, jak by měli. Žádný není tak slepý jako ten, kdo vidět nechce. Kéž nám Pán pomůže, aby naše oči mohly „uzřít Krále v jeho kráse“ (Iz 33,17) a jednou jsme mohli radostně volat: „Jsi hoden, Pane a Bože náš, přijmout slávu, čest a moc“ (Zj 4,11).

2. úkol — dne 9. července 1983

Věčný Otec

Zákl. verš: 5 Moj 33,27a

Taková představa z oné doby a za tehdejších okolností překvapuje. Izraelité byli stále ještě východně od Jordánu a Kaneán neobsadili. Mojžíš měl zakrátko umřít a být pochován v cizí, moábské zemi. Čtyřicet uplynulých let plných různých zklamání bylo by podlomilo víru slabšího muže, avšak Mojžíš zůstal věren svému poznání Boha. Po čtyři desetiletí byl věrným Božím služebníkem. Svou neochvějnou vírou ho viděl jako věčného strážce a vůdce národa.

Bůh, který byl živý v době Mojžíšově, je živým Bohem také dnes, Bůh se nemění. „Já, Hospodin, jsem se nezměnil“ (Mal 3,6). Víme, že je věčný. Z celých izraelských dějin poznáváme, jak se Bůh v různých dobách a různým způsobem lidem zjevoval. V tomto úkolu budeme uvažovat o jeho stvořitelské moci, o jeho kralování, o jeho svatosti, otcovské lásce a o spásném daru jeho Syna. Uvažujeme-li o tom všem, mělo by být naše srdce naplněno pokornou vděčností. „Neboť v něm žijeme, pohybujeme se, jsme“ (Sk 17,28). Kéž bychom mu vzdávali tu nejvyšší poctu, jaké jsme jen schopni.

1. Věčný Bůh

Co říká Mojžíš o své víře ve věčnou existenci Boží?
Ž 90,2

Zde vyjadřuje první izraelský vůdce svoji neochvějnou víru ve věčného Boha. Muži, jemuž byl zjeven průběh stvoření, je zcela jasné, že Stvořitel byl již dávno před vším tím, co stvořil. Nevidí důvod, proč by měl být Stvořitel něčím nebo nějak omezen. Bůh byl vždy v minulosti, je v přítomnosti a bude také ve věčné budoucnosti. Je to vyjádřeno lidskými slovy, protože u Boha není minulosti ani budoucnosti. On vždy žije v přítomnosti. Proto Mojžíš říká: „Tisíc let je ve tvých očích jako včerejšek“ (v. 4).

Jak se představil Bůh svému služebníkovi Mojžíšovi? 2 Moj 3,13–15; 6,2.3

Mojžíš dostal příkaz vyvést Boží lid z egyptského otroctví. Chtěl proto vědět, kdo jej povolává k tak těžké úloze. Dostal odpověď: „Jsem, který jsem“ (2 Moj 3,14). Z těchto slov vyvozovali Izraelci stálou Boží přítomnost. Věčné trvání je jednou z nejvýznamnějších vlastností Božích. To má být podnětem, abychom jej vzývali a oslavovali. Ten, který vždy byl, vždy je a vždy bude, (Zj 1,4–6; 4,8) je Stvořitel. Žádný se mu nevyrovná.

2. Stvořitel

O čem bychom my lidé měli uvažovat, pozorujeme-li vznešenost stvoření? Iz 40,28; 42,5

V Písmu se nám stvoření představuje jako výlučný akt Boží. V přírodě i ve společnosti stojíme často před „zázraky“, avšak přírodní síly nejsou schopné tvořit „z ničeho“. Stvoření předpokládá tvořivou sílu, která je mimo stvoření. Tajemství života zůstává stále v rukou Stvořitele a hluboká, byť jednoduchá slova z 1 Moj 1 platí stále: „Na počátku stvořil Bůh nebe i zemi.“ Více o tom je psáno u Iz 42,5.

U proroka Izaiáše 40,28 jsme vyzváni, abychom přemýšleli o Božím díle. My sice vidíme a slyšíme, ale také rychle zapomínáme. Proto si musíme vždy znovu připomínat důležité otázky života a odpovědi na ně. Verš Písma klade otázku: „Cožpak nevíš? Cožpak jsi neslyšel?“ Musíme si přiznat, že jsme mnohé slyšeli, mnohé věděli — zvláště z duchovních věcí — ale, žel, mnohé také zapomněli. Proto je velice naléhavé, abychom nepodlehli pokušení představovat si Boha podle našeho nedokonalého a proměnlivého obrazu, ale své představy opravovali podle jeho slova a jeho Ducha.

Čemu se naučil Pavel, když pozoroval Boží cesty? Řím 11,33—36

Kdybychom uvažovali o Boží osobě, jeho podstatě a o Božím díle tak pilně jak to činil apoštol Pavel, stáli bychom před Bohem v podobném úžasu jako on. Poznali bychom našeho Boha jako stvořitele, udržovatele a vládce všeho stvoření. Vzdávali bychom mu tu nejvyšší poctu, jaké jsme schopni.

3. Král a Pán

Co znamenají slova žalmu 95,3?

Autor žalmu žil ve světě různých božstev. Jen jeden malý národ přijal zjevení a rozhodl se vzývat jediného Boha. Zbožní vůdcové tohoto národa považovali „Hospodina, Boha Abrahama, Izáka a Izraele“ (1 Král 18,36) za jediného Boha, který je hoden vši úcty. V této souvislosti studujme obsah žalmů 139, 145 a 147!

Jak se liší oslavování Boha v nebesích od oslavování Boha věřícími lidmi na zemi? Zjev 19,5.6; srov. 2 Kor 5,6—8

Ve Zjev 19. kap. se několikrát opakuje vítězné „Hallelujah“ (v. 1.3.4.6). To proto, poněvadž zvítězil „náš Bůh“ nade všemi nepřáteli. Svátí zde vyznávají, že jejich Pán je „všemohoucí“. To není nové poznání. V knize Jobově se tento výraz používá častěji než v kterékoli jiné

knize Písma. Tento pojem znal Abraham, Izák, Jákob a pisatelé žalmů. Novozákonní pisatelé jej znali ze starozákonních spisů. Avšak toto poslední „Halelujah“ se liší od všech ostatních vítězoslavných volání v lidských dějinách. Zakládá se totiž na tom, co je zjeveno, a nikoli na víře (viz Zj 11,15).

4. Svatý

Jakého Boha viděl Izaiáš ve vidění? Iz 6,3

Vidění Boží slávy Izaiáše zcela přemohlo. Nezůstalo však jen při údivu; prorok okamžitě poznal svoji hříšnost a byl ochoten stát se Božím poslem. Tam, kde poznání svatého Boha způsobí vyznání vlastní hříšnosti (v. 6), tam také člověk zakusí odpouštějící Boží lásku, která jej pak vede k ochotné službě a odevzdanosti.

Co pro nás činí Boží svatost? 1 Petr 1,15.16; srov. Mat 5,48

Posvěcení není dílem okamžiku, hodiny nebo jednoho dne, vyžaduje úsilí celého lidského života. Povahové chyby není možné změnit slabým nebo jen občasným úsilím. Můžeme je překonat jen dlouhým a vytrvalým snažením, přísnou kázní a rozhodným přemáháním. Nikdy nevíme, jak těžký boj nás čeká zítra. Pokud bude vládnout původce hříchu, potud musíme bojovat se sobectvím a přemáhat hříchy, které na nás dotírají. Pokud trvá život, potud není zastavení a nemůžeme říci: „Zvítězil jsem“. Posvěcení je výsledkem celoživotní poslušnosti.

5. Milující Otec

Co směl vidět Mojžiš, když si přál vidět Boha? 2 Moj 34,6

Mojžiš nespáčil nějaké ztělesnění lidské představy Boha, ale Hospodin se mu zjevil ve svém charakteru. Až do Ježíšova vtělení byla tato Mojžišova zkušenost nejhlubším a nejvznešenějším zjevením, jaké lidé od dob ráje do-

stali. Měli bychom vždy pamatovat na to, že náš Bůh je milosrdný a milostivý, dlouhočekající, dobrý a věrný. Nezapomeňme však také, že Bůh je zde představen jako soudce, který nás pro naše nepravosti volá k odpovědnosti. Jestliže je vyznáme, je ochoten odpustit nám (v. 7).

Jak nám představil nebeského Otce Pán Ježíš? Mat 6,9; srov. Luk 15,11–24

Ve Starém zákonu tu a tam nacházíme svědectví o Stvořiteli jako o Otci (2 Sam 7,14; Ž 89,27; Iz 9,6), avšak jen Ježíš Kristus nám jasně a cílevědomě představil Boha jako Otce. Ve své řeči na hoře vyzval své posluchače, aby k Bohu přistupovali jako k „Otcí v nebesích“. Ukázal jim tak na dosud málo známý rys Božího charakteru (viz Mat 5,16.45.48). Pán Ježíš sám ve chvílích největší úzkosti oslovoval Všemohoucího důvěrným „Otcě“ (Luk 22,42; 23,34.46).

6. Náš Spasitel

Jaký význam mají uvedené charakteristické Boží vlastnosti pro naši lidskou situaci? Jan 3,16; srov. Řím 5,8

Zamysleme se nad těmito slovy, jako bychom je dosud nikdy nebyli slyšeli. Jak úžasnou zvěst přinášíš! Veliký Bůh je „vznešený a vyvýšený, jehož přebývání je věčné, a jméno je Svatý“ (Iz 57,15). On nejen že stvořil náš svět, ale miluje jej celým srdcem a na věky. Ve svém Synu sám sebe obětoval pro záchranu svého stvoření. Nemusel to udělat, mohl nás nechat zemřít. Bylo by to však proti jeho podstatě, kterou je *l á s k a*.

Co napsal Pavel a co Jan o tomto radostném poselství? Řím 5,8; 1 Jan 5,11

Písmo zřetelně učí, že původcem našeho spasení je Otec. On „dal“, „přikázal“, „poslal“. Spasení si nesmíme představovat tak, že Bůh skrze ně odpovídá na naše zoufalé volání. My jen odpovídáme na projevy jeho lásky. Bůh si přeje, aby jeho děti byly vysvobozeny z hříchu a mohly věčně žít. To by v nás mělo vzbudit hlubokou vděč-

nost. Uvažujme o slovech z Ef 2,4—7 a přemýšlejme znovu o této lásce.

V čem vidí Ježíš jasnou a jedinou cestu k věčnému životu? Jan 17,3

V ev. Jana 17,2 se Ježíš představuje jako ten, který dává věčný život těm, které Otec ve své prozřetelnosti povolal. Ve v. 3 nejde o jakési vysvětlování pojmu „věčný život“, nýbrž spíše o nutný předpoklad k tomu, jak jej získat. A tím je živé poznání Boha a jeho Syna. Platí to však také v obráceném sledu, že jen život věčný nám umožní takové poznání Boha, které v pozemském životě není možné.

3. úkol — dne 16. července 1983

Věčný Syn

Zákl. verš: Gal 4,4.5

Nezapomeňme nikdy, že pro spásu člověka Bůh-Otec učinil první krok. On „tak miloval svět, že — — dal“. On „poslal svého Syna“ jako Spasitele světa. Otec se Synem se dohodl, že Syn opustí nebeskou rodinu a narodí se jako člověk. Ke konci své krátké pozemské existence položil svůj život ochotně a dobrovolně. Otec a Syn v dokonalé shodě připravovali spasení pro ty, kteří byli stvořeni k Božímu obrazu.

Kristus svou poslušností připravil lidem vykoupení. Dal svůj život pro lidstvo. Kristus vzal na sebe lidskou přirozenost, aby lidé mohli být jedno s ním, jako on je jedno se svým Otcem.

V dnešním úkolu budeme uvažovat o lidské přirozenosti Božího Syna. Již od jeho narození pozorujeme, že se jedná o věčného Boha, přicházejícího v těle. Právě tuto „pl-

nost božství tělesně“ vystihuje plně název: „Syn člověka“.

1. Vtělení

Jakou významnou zprávu přinesl anděl Gabriel od Boha dívce v Nazaretu? Luk 1,35

Lidé znali Boha od samého počátku, avšak postupem času jejich poznání víc a více sláblo. Nebeský Otec věděl, že se to může stát, proto se rozhodl zjevit se lidem v osobě svého Syna. Dokládají to následující proroctví: 1 Moj 3,15; 49,10; 4 Moj 24,17; 5 Moj 18,18; Iz 9,6.7; Mich 5,2).

Zvěstování narození Spasitele světa přišlo ve vrcholném okamžiku lidských dějin. Spasitel měl přijít na svět jako syn Marie. Nepřestal však být Božím Synem. Tajemství vtělení přesahuje naše chápání. Jen vírou přijímáme, že „u Boha je možné všechno“ a že se tak stalo pro naše spasení.

Které dva hlavní záměry sledoval Bůh Kristovým vtělením? Mat 1,18—23

Smyslem tajemství vtělení byl příchod bezhříšného Spasitele, aby mohl „vysvobodit svůj lid z jejich hříchů“ (v. 21. Narozením z panny přišel Bůh mezi svůj lid jako „Immanuel“ (v. 23). V osobě Ježíše Krista, Syna Božího, se věčnost spojila s časností.

2. Pravý Bůh

Jak objasňuje Jan božskou přirozenost Ježíše Krista?

Těmito slovy, která souvisejí s 1 Moj 1,1 představuje apoštol svého Mistra jako „Slovo“ (řecky LOGOS). Řečtí mudrcové tímto výrazem představovali všeobecnou zákonitost světa anebo božský rozum, který určuje dění světa. Řeky ovládala představa, že za viditelnými věcmi se skrývá řídicí moc. Židovský učenec Filon z Alexandrie ztotožňoval „logos“ s Bohem a tím smísil židovský názor

s řeckými představami. Z tohoto myšlenkového pozadí vychází také apoštol Jan, když Ježíše líčí jako věčné Boží Slovo, které spolu s Bohem-Otcem působí při stvoření.

Do jaké míry potvrzuje Pavel výroky Janova evangelia? Kol 1,15–17

Pavel ve 13. v. mluví o Božím „drahém Synu“ a pak věnuje zvláštní stať vyvýšenosti Krista (v. 14–18). Krista představuje nejen jako Spasitele (v. 14), ale jako „obraz neviditelného Boha“, který byl před stvořením (v. 15), dále jako Stvořitele (v. 16) a toho, který je přede vším a v němž všechno přebývá (v. 17). O celém stvoření se mluví jako o minulosti, ale o Kristu se hovoří v čase přítomném („JE obrazem neviditelného Boha“). Tím je vyjádřena pravda o trvale stejné podstatě Syna a věčného Otce.

Co řekl Pán Ježíš o sobě Židům své doby? Jan 10,30

Tato zdánlivě jednoduchá, ale významově hluboká odpověď překvapila Ježíšovy posluchače. Ježíš jim řekl pravdu a oni pochopili, co to znamená. Chtěli ho kamenuvat, protože podle jejich názoru se rouhal Bohu tím, že se mu činil rovným (v. 33). Zde však Pán Ježíš spíše poukazoval na jednotu ducha a smýšlení, nežli na jednotu osoby.

3. Od věčnosti

Nač poukazuje již starozákonní prorocké slovo? Mich 5,2; srov. Mat 2,5.6

Věřit, že Kristus je Boží Syn, znamená také věřit, že je věčný. Narodit se jako Boho-člověk může jen ten, kdo už existoval předtím. Kristus byl Bůh od věčnosti a v nejvyšším smyslu. Bůh nade vším, na věky požehnaný. Pán Ježíš Kristus byl svatý Boží Syn, žil ve věčnosti jako zvláštní osoba a přece byl zajedno s Otcem.

Když přišel Mesiáš jako Ježíš Nazaretský, co řekl o sobě? Jan 8,58

Židé se mylili, když viděli v Ježíši jen jeho lidský ži-

vot, historickou osobnost a ne věčnou osobu a jeho božství. Proto jim Ježíš znovu potvrzuje svoji věčnou, nadčasovou, absolutní existenci.

4. Ježíšova lidská přirozenost

K jakému závěru dospěl Jan ve svém společenství s Ježíšem? Jan 1,14

Jan 1,1—3 nám představuje Krista jako Boha. Jan 1, 14 mluví jasně, že Kristus byl člověkem. Toto „Slovo“ bylo Boží myšlenkou, kterou bylo možno slyšet a v lidské podobě ji bylo možné také vidět.

Jak se díval na sebe sám Boží Syn jako člověk? Fil 2,5—8

Kristus, který byl v každém ohledu rovný Bohu, nedal se zdržet svým vznešeným postavením od úkolu, aby lidstvo vysvobodil z otroctví hříchu. Zřekl se své slávy, stal se služebníkem a odevzdaně poslechl a vykonal vše, co Bůh pro spásu člověka vykonal chtěl. To ho přivedlo až k potupné a strašné smrti na kříži, kde byl obětován pro naše hříchy a pro ně pocítil odloučení od svého Otce. Tato skutečnost nám alespoň poněkud pomáhá pochopit to vše, co čekalo našeho Pána, když se narodil v Betlémě.

5. Syn člověka

Proč se mnozí Ježíšovi současníci na něm pohoršovali? Mar 6,2.3

Ježíšovi současníci znali mladého kazatele i jeho rodiče z Nazareta. Ani je však nenapadlo, aby v projevech jeho lidského života hledali skrytou božskou přirozenost. V ev. Mat 13,55 čteme, že jej považovali za Josefova syna. To jen potvrzuje opravdovost jeho lidské přirozenosti.

Jak se Pán Ježíš rád označoval? Mat 9,6; Mar 13,26

V evangelích nalézáme víc než čtyřicet případů, kdy se Ježíš označil za „Syna člověka“. Pod tímto názvem si někteří Židé představovali Mesiáše. Z obou názvů vyplývá, že Ježíš Kristus byl Bůh i člověk současně.

Měli bychom důkladně přemýšlet o dvou přirozenostech našeho Pána. Nedoceňujeme totiž dostatečně jeho božství a plně nechápeme jeho člověčenství. Zvykli jsme si hovořit o něm jako o Bohu na úkor člověka, anebo zase vyzdvihujeme jeho tělesnou přirozenost na úkor jeho božství.

6. Náš Spasitel

Z kterého zaslíbení Pisma víme, že Ježíš skutečně rozumí našim každodenním bojům? Žid 4,15

Naším veleknězem je „Ježíš, Syn Boží“ (v. 14), který má provždy naši lidskou přirozenost. Jako Boží Syn má božskou moc, jako člověk s námi cítí. Jeho vítězství nad hříchem a pokušením nám pomáhá, abychom vírou v jeho božskou moc zvítězili také my.

Jak zdůrazňuje apoštol Pavel význam Kristova příchodu jako Spasitele? 1 Tim 1,15

Mnohé verše Nového zákona potvrzují Ježíšovo poslání (viz Mat 1,21; 9,13; Jan 3,16; Luk 19,10; Gal 4,4,5). Je jasně zřejmé, že Ježíš nás přišel zachránit z našich hříchů. Jestliže mu nedovolíme, aby nám pomohl zbavit se našich hříchů, pak jeho poslání pro nás zmařila naše neochota nebo nezájem. Ježíš Kristus je pro nás stálým otazníkem, zda přijmeme jeho spasitelnou pomoc, anebo se rozhodneme jít životem bez ní.

4. úkol — dne 23. července 1983

Pomoc Ducha svatého

Zákl. verš: Jan 14,26

Slova Písma nás upozorňují na důležitost našeho zájmu o osobu a působení Ducha svatého. Jen s jedním bib-

lickým veršem ovšem nevystačíme. V minulosti jsme otázkám týkajícím se Ducha svatého věnovali v biblických úkolech dokonce celé čtvrtletí. O tomto předmětu pojednává i několik knih. V dnešním úkolu si chceme připomenout o Duchu svatém to nejdůležitější.

Podstata a vliv Ducha svatého patří k nejhlubším tajemstvím naší víry. V otázce znovuzrození a obrácení nás Písmo stále znovu odkazuje na působení Ducha svatého. Biblické svědectví nás nenechává na pochybách, že Duch svatý má Boží vlastnosti. Význam Ducha svatého v životě křesťana nebude nikdy dostatečně oceněn. Je to Duch svatý, který v nás tvoří nový život a vyvádí na světlo to zaslíbené „nové“. Vzrůst člověka v jeho nové existenci není bez Ducha svatého myslitelný. O tom „jak“, „proč“ a „kdy“, nechceme zbytečně spekulovat. Osobní působení Ducha svatého může zakusit každý, kdo se odevzdá tomuto působení. Důležité je vědět, že zdroj moci je přístupný každému člověku z Boží milosti a v Kristových zásluhách.

Učení o trojjediném Bohu — Otci, Synu a Duchu svatém — odvozujeme z Božího zjevení sama sebe, o němž máme zprávy v Písmu. Většina čtenářů Písma se jistě shodne v tom, že by bylo těžké, jestli vůbec možné, upřímně číst Nový zákon, aniž bychom věřili v trojjediného Boha. Výraz „trojjedinost“ se v Písmu sice nevyskytuje, přece však lépe než kterýkoli jiný pojem vystihuje, že existuje jen jeden Bůh, který se však projevuje v trojici „Otcce, Syna a Ducha svatého“. Pro náš rozum je tento vztah trojjedinosti neřešitelným protiřečením. Naše pozemská omezená logika nám zde nestačí, právě tak jako při pojmech „věčnost“ a „všudypřítomnost“. I když to svým rozumem nemůžeme pochopit, přece je to skutečnost. Proč by však náš pozemský horizont měl být platnou normou na posuzování věcí neměnných, Božích?

1. Spolutvůrce a inspirátor

Z kterých starozákonních slov vycítujeme první zmínku o existenci a působnosti Ducha svatého? 1 Moj 1,2.26

O Bohu běžně mluvíme v jednotném čísle, třebaže biblickému učení lépe odpovídá číslo množné. Podle Janova svědectví (Jan 1,3). Otec při stvoření úzce spolupracoval se svým Synem, který je nazván Slovem: „Bez něho nepovstalo nic, co jest.“ Z našich veršů však také vysvítá spolutvořitelství účasti Ducha svatého. Působení třetí božské osoby v dějinách světa je v mnoha textech Písma výrazně potvrzeno.

Kdo pudil Boží lidi k oznamování Božích proroctví?
2 Petr 1,21

Z kterých veršů Písma je jasné, že Duch svatý je Bůh?

Odpověď: Je všemohoucí — Řím 8,11; 1 Kor 12,11

Je všudypřítomný — Žalm 139,7–11

Je vševědoucí — 1 Kor 2,10.11

Je věčný — Žid 9,14

2. Duch svatý a Boží Syn

Jaký význam měl Duch svatý při Ježíšově narození?
Mat 1,18

Matouš velice pečlivě zaznamenává narození Páně. Marii představuje jako matku, avšak Josefa nenazývá otcem. Josef a Maria ještě nebyli manželé, když bylo Marii oznámeno početí z Ducha svatého (Luk 1,35). Spasitelný záměr Boží s lidmi je zde ukázán ve spolupráci celé Trojice: Otec posílá anděla k Marii (Luk 1,26.27), Duch svatý „sestupuje“ a „zastíní“ Marii (v. 35) a Syn Boží bere na sebe lidskou podobu, stává se člověkem (Luk 2,4–7). V příběhu narození našeho Spasitele Duch svatý spojuje nebe se zemí.

Jak působil Duch svatý během pozemského života našeho Pána? Luk 2,25–29

Duch svatý přivedl Simeona a prorokyni Annu k malému Ježíši (Luk 2,36–38). Dítě rostlo (v. 40.52) pod přímým vlivem Ducha svatého. Z jeho podnětu se dal Ježíš v Jordánu pokřtít. Sestoupil ve viditelné podobě

na Ježíše (Luk 3,21.22). Po křtu byl Ježíš „plný Ducha svatého“ (Luk 4,1). Duch jej potom pudil na poušť (v. 1. Mar 1,12). Duch svatý jej zmocňoval k práci v celém jeho pozemském životě (Luk 4,14).

3. Duch svatý a my

V čem můžeme být podobni Ježíši? Jan 3,3

Každý opravdově věřící člověk se chce podobat Ježíši. Je to možné? Odpověď je jednoduchá: musí se znovuzrodit. Kdo chce přijít do nebe skutkařským zachováváním zákona, usiluje o nemožné! Křesťanský život — to není vylepšený starý život. Je to úplná změna přirozenosti člověka! Člověk musí zemřít hříchu. Znovuzrození je dílem Ducha svatého.

Jak roste křesťan po znovuzrození? Jan 16,7—14

Duch svatý působí nejen znovuzrození, ale také vzrůst věřícího křesťana. Pán Ježíš nám zaslíbil přítomnost Ducha svatého pro celý další úsek života po znovuzrození, abychom v jeho moci přemáhali pokušení a vítězili nad každým zlem. Duch svatý pomáhá církvi, aby se stávala podobnou Kristu.

4. Poslušnost Duchu svatému

Jaký význam má pro křesťana Pavlovo napomenutí? 1 Kor 3,16

Může smrtelný člověk získat větší poctu nežli je vědomí toho, že je chrámem Ducha svatého? 1 Kor 6,19

Co máme učinit, aby naše srdce mohlo uvítat nebeského hosta? Gal 5,22.23

Máme rádi ty, kteří nás navštíví a svou přítomností působí pokoj a radost. Duch svatý dělá mnohem více. V našem srdci si buduje chrám a příbytek. Náš život dostává nový smysl. Duchovní dary jsou dokonalou náhradou všeho, na čem jsme lpěli a po čem jsme nerozvázně toužili. Dary Ducha svatého se rozhojňují v sou-

ladu s potřebami duchovního růstu křesťana. Původně slabý charakter se stává silným a ušlechtilým. Křesťan se stává osobností s jasným cílem a rozvázným úsudkem. S takovou nebeskou výzbrojí je člověk připraven konat Boží skutky a bojovat dobrý boj víry.

5. Duch svatý a církev

Jak získali učedníci moc potřebnou k zvěstování evangelia? Sk 1,8

Z lidského hlediska byl Kristův odchod ze země na škodu dalšímu rozmachu Božího díla. Jak se mělo šířit, když bylo svěřeno jen jedenácti mužům, kteří vše chápali ještě stále příliš pozemsky? Z Božího hlediska tomu však bylo zcela jinak:

A) učedníky vyučil sám Spasitel světa,

B) zaslíbil jim příchod Ducha, a tak tuto hrstku mužů vybavil mocí nejdůležitější.

Z historie církve víme, že moc Ducha jim byla udělena o letnicích. Celá kniha Skutků apoštolských je svědectvím o přítomnosti a moci Ducha svatého.

Do jaké míry byl život prvních zvěstovatelů proniknut působením Ducha svatého? Sk 4,31—33; 5,29—32; 6,2—4

Kdyby byli Ducha svatého obdrželi jen první učedníci, pak by se jejich odchodem bylo muselo dílo evangelia zastavit. Boží plán však nebyl takový, protože čteme: „A tak církev v celém Judsku, Galileji a Samaří měla klid, vnitřně i navenek rostla, žila v bázni Páně a vzrůstala počtem, protože ji Duch svatý posiloval“ (Sk 9,31).

6. Trojice Boží

Proč má konečné požehnání z 2. ep. Korintským ústřední význam? 2 Kor 13,13; srov. Mat 28,19

Apoštol Pavel zde mluví o Boží trojici. Nevysvětluje nijak toto tajemství, ale shrnuje křesťanské smýšlení o Otci, Synu a Duchu svatém, které bylo zjeveno narozením Syna — Ježíše Krista.

Teologové po staletí se snažili výstižně formulovat učení o Bohu. Můžeme říci, že se to dosud nikomu uspokojivě nepodařilo. Občas se dostává do popředí Boží jednota a Boží trojice ztrácí význam, jindy je zas Boží trojedinost v lidské řeči tak výrazná, že jeho jednota zaniká a vzniká dojem, že křesťanští učitelé mluví o mnohobožství.

Lidská neschopnost vyjádřit lidskými výrazy Trojici by však neměla být důvodem, abychom o tomto tématu nechtěli uvažovat. E. G. Whiteová říká: „Kybychom Bohu a jeho Slovu už dokonale rozuměli a neměli bychom se už co učit a objevovat, nebylo by ani dalšího růstu. Bůh by už nebyl svrchovaným Pánem a člověk by se přestal rozvíjet.“

5. úkol — dne 30. července 1983

Stvořitel a Udržovatel

Zákl. verš: Neh 9,6

Většina lidí si klade otázky po původu člověka, říší zvířat a rostlin, jakož i vesmíru. Z mnoha různých odpovědí jsou podstatně důležité jen dvě. Buď jsme zde a vše kolem nás je jen náhodou, anebo z vůle a podle plánu někoho. Morální názor se přiklání k plánovitému záměru a tak odkazuje na Boha. Vycházíme-li z předpokladu existence Boha, jeví se nám stvořitelské dílo Boží zcela přirozené, třebaže ne nevyhnutelně nutné. Podle našich představ hovoříme o nepřerušené Boží stvořitelské činnosti. Nesmíme však zapomínat, že naše představa o Boží nekonečné moci je omezená (viz Iz 55,8.9).

Učení o stvoření má pro naši víru základní význam. Podle Písma totiž věříme: „Na počátku stvořil Bůh...“ Vědecké úvahy přenecháváme vědeckým teoretikům a od-

borníkům. Žel, že nemáme žádné pozemské svědky stvořitelského procesu. Jakékoli proniknutí do bližší nebo vzdálenější minulosti může být pouze úsudkem nad tím, co bylo stvořitelským aktem dokonáno dřív, než se toho mohl člověk stát svědkem. Na otázku proč věříme ve stvoření, mohou být dvě odpovědi: buď z usuzování a pozorování toho, co člověk vidí v okolním světě, nebo vírou v Boží zjevení zaznamenané v Písmu. V prvním případě je situace ztížena omezeností lidského chápání, zatímco víra vede člověka mnohem dále než jsou toho schopní i ti nejlepší vědci. Víra věří v Boží tvořivou moc ještě před stvořením prvního člověka.

1. Víra a stvoření

Jaké poznání nám může zprostředkovat víra? Žid 11,3

Pisatel epištoly Židům nepraví, že lidé svým rozumem mohou pochopit, jak došlo ke stvoření. Připomíná však, že víra pomáhá u věd o m o v a t si, že náš vesmír má svůj počátek v Bohu. Dokonale to pochopíme teprve ve věčnosti. Do té doby nám víra pomáhá uznat skutečnost, že Bůh svým slovem stvořil vesmír a stále jej udržuje (viz Ž 33,6–9).

Adventisté rozumějí biblické zvěsti o stvoření tak, že Bůh při svém tvoření nebyl odkázán na hmotu od věčnosti. Tu stvořil sám svojí mocí. Toutéž mocí stvořitelsky tvarovanou hmotu oživil. Před atomovým věkem se věda domnívala, že hmotu nelze stvořit ani zničit. Dnešní vědci říkají, že přeměna hmoty na energii a energie na hmotu je možná. Není tedy nemožnou představa, že všemohoucí Bůh může tvořit z ničeho.

Co říká o stvoření vesmíru prorok Jeremiáš? Jer 10,12

Podobné myšlenky nalzáme také u jiných proroků. Právý Bůh se liší od všech ostatních bohů svou stvořitelskou mocí. Slova Kol 1,16.17 jsou ještě výraznější. Naprosto nepřipouští evoluční teorii.

2. Stvořitelský proces

Co říká Stvořitel, že on je Pánem stvoření? Iz 45,18

Kdyby kdokoli svořil nebe a zemi, byl by pro člověka pánem a lidé by mu vzdávali úctu. Bůh se však v Písmu představuje jako jediný, který má na to nárok. Uctívání Boha je založeno na skutečnosti, že on je stvořitel a všechny bytosti mají svůj život z něho. Kdekoli v Písmu si Bůh vyžaduje úctu nade všechny pohanské bohy, všude to zdůvodňuje svou stvořitelskou mocí.

V jakém smyslu poskytuje také zvěst o stvoření určitý prostor pro další rozvoj? 1 Moj 1,9.11.12.20.24

V Písmu není žádný podklad pro evoluční teorii. Celé Písmo jednoznačně mluví o stvoření Stvořitelem. Na otázku původu země a všeho, co na ní žije, je jen jedna biblická odpověď: Boží stvořitelský čin. Přitom však musíme být velice opatrní, abychom pravdivost Písma neohrozili tvrzením, které v něm není. Všeobecně se tvrdí, že hebrejské sloveso *bara'* (stvořit) v 1 Moj 1,1 poukazuje na to, že Bůh na počátku stvořil nebe a zemi z ničeho. Tentýž výraz *bara'* však nalézáme také ve verši 27: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem... muže a ženu je stvořil.“ Z 1 Moj 2,7 se dovídáme, že Bůh použil již existující hmotu, když „vytvořil Hospodin Bůh člověka“, „prach z e z e m ě“, a v kap. 2,22 čteme, že Evu stvořil ze žebra, které vybral již stvořenému Adamovi. Dejme tedy pozor na to, abychom jasné výroky Písma svými neopodstatněnými výroky nezužovali nebo na druhé straně neomezeně neuvolňovali. Pamatujme, že Bůh ve stvořitelském týdnu použil na dokončení svého díla hmotu, kterou předem z ničeho stvořil.

3. Stvoření člověka

Jaké poučení plyne ze závěrečného díla Božeho v šestý stvořitelský den? 1 Moj 1,26

Stvoření přírody bylo dokonáno (v. 1–25). Scházel však

ještě důležitý článek stvoření — mravně odpovědný člověk, pro kterého všechnu tu krásu Hospodin připravil. Podle všeho je právě toto smyslem zprávy o stvoření. Předšlé stvoření je výsledkem Božího „řekl“ (v. 3.6.9). Stvoření člověka však předcházelo rozhovor „učinme“ (v. 26).

Když Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, dílo bylo všestranně dokonalé, ale dosud bez života. Všemohoucí Bůh svým dechem oživil ztvárněnou hmotu. Člověk se stal živou myslící bytostí.

Jaké pocity máme, pomyslíme-li na způsob stvoření člověka? Ž 100,3.4

Každý z nás může sám v sobě s úžasem poznávat velkolepé Boží dílo. Je to téma stálého studijního zájmu (viz Ž 139,14).

4. K slávě Boží

Jak Bůh sám v prorockém slovu odůvodňuje stvoření člověka? Iz 43,6.7

Ti, kteří byli stvořeni jako část Boží vesmírné rodiny, měli svým životem rozmnožovat Boží slávu. Snad se nám to může zdát jako Boží samolibé počínání. Bůh však takový není. On nepotřebuje naši chválu. Bezhříšné bytosti ve vesmíru jej neustále velebí. My bychom k tomu přidali jen velice málo. Písmo však přesto jasně praví, že Pán stvořil své syny a dcery pro svoji slávu. Zamysleme se nad tím na chvíli a uvidíme, že i nad lidstvem, které je zahaleno hříchem, se klene duha Božího plánu. Původní dokonalé stvoření mělo na počátku zvyšovat Boží slávu. Hřích chtěl zničit tento plán, ale Boží láska ho převýšila svým spásitelným úsilím na záchranu padlého lidstva. Boží láska nás znovu přetvořuje k Božím obrazu a to právě je pro celý vesmír důkazem, že náš Pán koná všechno dobře.

Co píše o spásitelném Božím plánu apoštol Pavel? Ef 1,5.6; viz také v. 12 a 14.

Pavel zde píše o slávě, která Boha vyvýší, když se vy-

koupení provždy stanou částí Boží rodiny. Umožnil to život Kristův, jeho smrt a zmrtvýchvstání. Boží odpuštění záleží v tom, že Bůh přijímá člověka zpět do Boží rodiny. To je výraz jeho pravého charakteru a jeho záměru. Všichni vykoupení mu budou chvalořečit. Jedním z cílů Božího plánu záchrany člověka je ukázat pravý Boží charakter celému vesmíru.

5. Udržovatel

Jak objasňuje Písmo nepřetržitou činnost přírody? Kol 1,17

Ve verši 16 čteme, že „všechno je stvořeno skrze něho a pro něho“. 17. verš zdůrazňuje, že Syn Boží byl přede vším stvořením a všechno v něm spočívá. On mocí svého slova udržuje vesmír (viz Žid 1,3). Příroda není stroj, který by se nařídil a pak běžel sám. Bůh působí ve vesmíru skrze své přírodní zákony.

Jak vztahuje apoštol Pavel tutéž pravdu na člověka? Sk 17,25.28

Boží moc se stále projevuje péčí o celé stvoření. Nezáleží v tom, že by mechanismus, který byl jednou uveden do chodu, pracoval stále svou vlastní vnitřní silou, že by srdce tepalo a nádech se střídal s výdechem, ale každý dech a každý tep srdce je důkazem neutuchající péče Toho, kterým „žijeme, pohybuje se a jsme“ (Sk 17,28).

6. Boží nové stvoření

K čemu se rozhodl Bůh po pustošivém zásahu hříchu do jeho stvoření? Iz 65,17

Umíme si skutečně představit, že Bůh učiní vše nové? O Božích možnostech nemusíme pochybovat. Boží divy v minulosti jsou dosud nepřekonané: stvoření, Kristovo vtělení, jeho zmrtvýchvstání a nanebevstoupení, znovuzrození skrze Ducha svatého. To vše je nadpřirozené dění a vymyká se jakékoli lidské kontrole a lidskému chápání.

Stvoření nového nebe a nové země není pro všemohoucího Boha ničím nemožným. Jediným problémem jsme my sami. Jsme ochotni a připraveni dát se přetvořit?

Jaká změna se musí v nás stát, chceme-li být účastníky nového nebe a nové země? 2 Kor 5,17

Jak by to bylo strašné, kdyby na nové zemi měli být znovuzrození lidé. Dokonalou krásu nového stvoření by narušoval jejich hřích. Obyvatelé nové země musí být v souladu se svým prostředím. To vyžaduje, aby byli a zůstali bez hříchu. Znamená to také, že musí být znovuzrození (Jan 3,3.5.7). Musí to být nové bytosti přetvořené Kristem, které budou žít v něm. Jen tak mohou žít věčně bezhříšným životem v Božím království. Kristův požadavek znovuzrození nám nepřipadá těžký, když se jedná o jiné, máme-li jej však přijmout a splnit sami, zdá se nám těžký. A právě dnešní úkol nám chtěl poukázat na tento nevyhnutelný požadavek Boží.

6. úkol — dne 6. srpna 1983

Platnost Božího zákona (1)

Zákl. verš: Žal 8,10

Zde uvedený základní verš by měl trvale být v našem srdci i mysli, aby nám stále připomínal, že poslušnost Božích přikázání a záchrana pro věčný život nejsou výsledkem zachovávaní zákona, abychom byli spaseni. Pán Bůh zde zaslubuje, že své zákony dá do srdce a do mysli, že bude naším Bohem a my budeme jeho lidem.

Jestliže Bůh vpíše své zákony do naší mysli, pak je to zcela přirozené, že je máme zachovávat. Mnozí lidé však nechtějí nic slyšet o zákonu desatera. Domnívají se, že zachovávat zákon je totéž, jako snaha získat spasení vlast-

ními skutky. Uznávají sice, že je nesprávné brát jméno Boží nadarmo, zabíjet, krást, dopouštět se nevěry apod. Avšak když se jedná o zachovávání čtvrtého Božího přikázání, lidé se odvracejí od desatera i od těch, kteří tyto příkazy zachovávají.

Bude dobré, když se znovu zamyslíme nad významem a smyslem Božího zákona. Zákon nás má usměřňovat v životě a nikoli odsuzovat k smrti. Působí v naší mysli, a to se pak projevuje i navenek.

Poslušnost je odpovědí naší lásky na Boží péči o nás. Jestliže ho milujeme, budeme zachovávat jeho přikázání. Někteří lidé říkají: „Miluj Boha a dělej, co chceš, jestliže však miluješ něco proti Boží vůli, pak Boha nemiluješ.“ (Mistr Eckhardt)

Boží zákon není jen desatero. Starý i Nový zákon obsahuje mnohé rady a příkazy, o nichž se desatero nezmiňuje. Zákon je výrazem Boží lásky k nám a nikoli seznamem zákazů, které jsou namířeny proti přirozené vůli člověka.

1. Stvořitel a zákon

Jak důležitá jsou slova žalmu o Božím království? Ž 45,7

Jistota, že Bůh je věčný, má pro křesťana velký význam. Zákony jeho vlády mají tedy věčnou platnost. Nebeské bytosti ochotně plní příkazy svého Stvořitele a ochotně mu slouží. Boží věčnost je základem stvoření našeho světa i celého lidstva. Kdyby byl člověk volil správně, mohlo být celé lidstvo částí nebeských zástupů. Patřilo by do rodiny těch poslušných světů, které slouží svému Tvůrci. Lidstvo se však rozhodlo proti Bohu a stále v tom pokračuje. Raději se řídí vlastními náklonnostmi, než by se řídilo moudrostí věků.

Co říká žalmista o slovech Páně a o jeho přikázáních? Ž 111,7.8

Když se srdce poddá vlivu Ducha Božího, svědomí se

probouzí a hříšník začíná chápat hloubku a svatost Božího zákona, který je základem Boží vlády v nebi i na zemi. „Bylo tu pravé světlo, které osvětluje každého člověka“ (Jan 1,9) a to světlo osvětluje tajné záhyby srdce a zjevuje skryté věci. Pak mysl i srdce začíná chápat hřích. Hříšník si začíná uvědomovat Boží spravedlnost a děsí ho představa, že by se měl s vlastními vinami a nečistotami objevit před Bohem, který vidí do lidských srdcí. Poznává také Boží lásku, krásu svatosti a radost z nevinnosti a cítí touhu po očistění a po obnově společenství s Bohem.

2. Člověk a Boží zákon

Jak se to projeví, když někdo ochotně přijímá Boží rady?
Ž 19,8.9

V těchto verších jsou v hebrejském originálu použita čtyři slova, která označují způsob, jak Pán vede svoje děti. Tyto výrazy znamenají „naučení“, „svědectví“, „ustanovení“ a „příkázání“. Tyto pojmy vyjadřují souhrn Boží péče o vyvolený lid ve Starém zákoně. Zahrnují také desatero, jakož i jiné směrnice. Všechny rady pro vyvolený lid jsou v Písmu označeny jako „dokonalé“, „bezpečné“, „přímé“ a „jisté“. Proto jsou věřícímu posilou, zdrojem moudrosti, obveselují srdce, rozlišují dobro od zla a pomáhají věřícímu žít podle Boží vůle.

Na jakém širším základu spočívá zachovávání zákona?
5 Moj 10,12.13

Pán Bůh nikdy nepřikázal lidem, aby zachovávali jeho zákon proto, aby byli spaseni. Vždy si přál, aby jej zachovávali z lásky. (Viz 5 Moj 6,4.5.25; 11,1; Mat 22, 35–40) Každý jiný důvod je nesprávný, Bůh jej neuznává.

3. Bůh přede vším

Jak zní první Boží příkázání? 2 Moj 20,3

Izraelité obdrželi zákon v modlářském prostředí. Toto

příkázání platí však pro všechny stvořené bytosti a pro vždy. Izraelité z vlastní zkušenosti poznali, že když Bůh nebe a země je v úctě první a jediný, všechna ostatní božstva padají. Izraelité se z vlastního přesvědčení stali ctiteli pravého a jediného Boha. V celých svých národních dějinách měli poznat a hlásat, že „Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný“ (5 Moj 6,4).

Co říká o prvním přikázání Pán Ježíš? Luk 4,8

Pán Ježíš odolal satanskému pokušení, aby se poklonil někomu jinému kromě Boha. Odvolal se na inspirované slovo z 5 Moj 6,13. Zde je jádro prvního přikázání, myšlenka úcty a služby. Bůh je jediný svrchovaný Pán. Tím převyšuje všechna ostatní nepravá božstva. On jediný si zasluhuje úctu od lidí.

4. Úcta k Bohu

Jak zní druhé Boží přikázání? 2 Moj 20,4.5

Čtyřistaletý pobyt Izraelců v Egyptě otrávil Boží lid modloslužbou. Na cestě do zaslíbené země, kde pohanské národy odporným způsobem uctívaly svá neexistující božstva, bylo nutné vyvolený lid chránit od podobné modloslužby, a proto jim Hospodin oznámil svůj zákon, který zakazoval jakékoli zobrazování pravého Boha.

V blahobytných krajinách jsou v moderní době oblíbeným božstvem nejen peníze, ale majetek jakéhokoliv druhu. Lidské srdce dokáže zbožňovat auto, televizi, chatu, sport, pohodlí, dobrodružství, společnost nebo jednotlivce a v neposlední řadě vlastní já. V krajinách chudších to mohou být božstva menší a skromnější, přesto však stejně nebezpečná.

Jak projevíme svou úctu Pánu, našemu Bohu? 2 Moj 20,7

Zachovávání třetího Božího přikázání předpokládá hlubokou úctu ke jménu a osobě našeho Tvůrce. Z úcty nemáme k němu přicházet povrchně a ledabyle a nemáme zbytečně používat jeho svaté jméno.

Toto přikázání nejen zakazuje falešné přísahání a obyčejné klení, ale zapovídá také užívat jména Božího lehkovážně a bezstarostně, a nedbat přitom jeho velkého významu. Bezmyšlenkovitým vyslovováním jména Božího v běžném hovoru, dovoláváním se ho v malicherných věcech a častým, nerozvážným opakováním jeho jména zneuctíváme Boha.

5. Den sobotní

Jak zní přikázání desatera? 2 Moj 20,8

P a m a t u j. Není možné pamatovat na něco, co člověk vůbec nepoznal. Adam a Eva pamatovali na první sobotu. Byl to jejich první, plný čtyřadvacetihodinový den. Byla to první sobota, kterou světili.

M á t i b ý t s v a t ý. Hebrejský výraz *k a d e š* se v tomto přikázání používá na označení posvěcení soboty Pánem. Člověk je tedy povolán k tomu, aby činil totéž, co učinil sám Bůh ke konci stvoření, když posvětil sobotní den.

Jak má člověk zachovávat sobotu? 2 Moj 20,9–11

Š e s t d n í b u d e š p r a c o v a t. Bůh viděl, že i v ráji je sobota pro člověka nutná. Člověk potřeboval, aby v jednom ze sedmi dní odložil své vlastní zájmy a snahy a plně rozjímal o díle Božím a přemýšlel o Boží moci a milosrdenství. Potřeboval sobotu, aby si živě připomněl Boha a vzbudil v sobě vděčnost, protože vše, co má a z čeho se raduje, pochází z dobrotivé ruky Stvořitele.

6. Zachovávání soboty

Proč se požehnání pravého zachovávání soboty váže na určité předpoklady? Iz 58,13.14

Z obou veršů vysvitá, že zachovávání soboty za dnů proroka Izaiáše bylo na velmi nízké úrovni (viz Iz 56,2) a proto se snažil o určitou nápravu. Jeho poselství mů-

žeme beze zbytku aplikovat také na naši církevní situaci a tento problém podobně řešit z kladného i záporného hlediska. Sobotu bychom neměli znesvěcovat nevhodnými skutky, nerozvážnými řečmi a neposvěcenými myšlenkami. Naopak, sobota by měla být dnem radosti, dnem odděleným, plným Božího požehnání.

Jak se díval na sobotu Pán Ježíš? Luk 4,16; Mar 2,23-28; 3,1-5

Sobota byla pro našeho Pána, Ježíše Krista, vítaným dnem odpočinku a bohoslužby. V sobotu chodíval do synagogy, účastnil se tam společných modliteb, studia Písma a chválení Boha. Dal hlubší význam správnému zachování soboty a učedníky upozornil, že „v sobotu se sluší dobře činiti“. Kdyby byl mezi námi dnes, jistě by nás slovem i příkladem poučoval tak, jako kdysi své učedníky.

7. úkol — dne 13. srpna 1983

Platnost Božího zákona (2)

Zákl. verš: Jan 14,15; 15,10

V obou uvedených verších nám Pán Ježíš předkládá program o třech bodech: A) milujte mne a zachovávejte mé přikázání; B) budete-li tak činit, zůstanete v mém milování; C) následujte můj příklad. Poslušnost z lásky spojuje věřící s Otcem a Synem.

Učení o poslušnosti dostává tak zcela jinou podobu. Nejedná se o nějaké otroctví, zákonictví nebo snahu získat spasení ze skutků. Spasení je projevem Otcovy i Synovy lásky k nám. Důsledkem této lásky je naše víra projevená skutky lásky. V tom záleží tajemství zachování přikázání. Kdo může odmítnout takovou poslušnost?

V dnešním úkolu budeme uvažovat o šesti přikázáních

na druhé desce desatera. Tím se také projeví naše láska ke Kristu. Tato láska má překonat všechno formální zachování desatera a probudit v nás touhu vykonat vše, co Pán od nás žádá. Rádi budeme konat jeho vůli, plnit jeho přání a pokyny. Opravdové následování Pána se projeví naší touhou lépe poznávat a ochotněji plnit celou vůli Boží. Jen tak nám desatero nezůstane seznamem zákazů a příkazů, ale živou směrnicí úplného odevzdání života do vůle našeho nebeského Otce.

1. Úcta k rodičům

Jaký hlubší smysl je v pátém Božím přikázání? 2 Moj 20,12 (srov. Mat 15,4–6)

Toto přikázání patří dětem všech dob bez ohledu, zda jde o děti malé, dospívající, dospělé nebo už i starší. Je bezpodmínečně nutné zachovávat toto přikázání, má-li se splnit zaslíbení Páně, které dal svým věrným. Ctít rodiče znamená víc než jen respektovat jejich přání a požadavky. Úcta k rodičům se projevuje trvalou vděčností za vše, co pro nás vykonali. Je to upřímná láska, která se projevuje v každodenní péči o jejich tělesné, duševní i duchovní blaho.

Co říká apoštol Pavel o pátém přikázání? Ef 6,1–3; Kol 3,20

Apoštol Pavel se odvolává na Boží slovo (2 Moj 20,12), když dětem připomíná, jak se mají chovat k rodičům. V této souvislosti se dotýká také odpovědnosti rodičů (viz Ef 6,4; Kol 3,21), avšak hned zdůrazňuje, že děti jsou povinny ctít otce i matku a poslouchat je. Věděl, že úcta dětí k rodičům během doby ochabne a už ve své době byl svědkem odbojnosti dětí (Řím 1,30), ale předpovídal, že „v posledních dnech“ se rodinné vztahy povážlivě zhorší. (viz 2 Tim 3,1.2). Páté přikázání získává na významu a důležitosti právě v našich dnech.

2. Úcta k životu

Kterým přikázáním chrání Bůh lidský život? 2 Moj 20,13; srov. 1 Moj 9,6

Vražda je hrozný hřích. Takový čin je nenapravitelný. Žádná lidská moc nemůže vrátit život, který byl krutě zničen. Kdo bere život, neprávem používá moc, která patří jedině Bohu.

Jak prohloubil Pán Ježíš toto přikázání? Mat 5,21–26; viz 1 Jan 3,14.15

Pán Ježíš varuje před skrytými myšlenkami, které k vraždě mohou vést. Upozorňuje na nebezpečné následky nenávisti a zloby. Podle jeho receptu je lékem na tyto nepravosti jedině jeho láska. Ta překonává staré pravidlo „oko za oko, zub za zub“. Kristus nás učí nahradit nenávisť vůči nepříteli odpouštějící láskou. (Mat 5,38.39.43 až 48).

Všechny nespravedlivé činy, které ukracují jiným život, nenávisť a pomsta, holdování jakékoli vášni, která působí škodu druhým nebo v nás vyvolává přání, aby druhý utrpěl újmu, sobecké zanedbání pomoci potřebným nebo trpícím, všechno požitkářství nebo zbytečné strádání či nadměrná práce, která podrývá zdraví — to vše je v menší či větší míře porušení šestého přikázání.

3. Posvátný svazek

Jak zní sedmé Boží přikázání? 2 Moj 20,14

Toto přikázání je výrazem Božího plánu oznámeného lidem v ráji. Podle něj měli muž a žena ve svazku lásky spolu s dětmi tvořit dokonalý domov. Tak to mělo postupovat po dalších pokoleních. V manželství se měly vzájemně doplňovat touhy muže a ženy a zákon měl hned od začátku chránit tento svazek. Posvátnost manželství ničí buď jednostranná nebo oboustranná nevěra. Sedmé Boží přikázání je valem proti uvolňování a znehodnocování manželství.

Jak prohloubil toto přikázání Pán Ježíš? Mat 5,27—32

Boj proti bytí nepatrnému náznaku pokušení, ovládnutí chuti a odpor vůči hříchu — to jsou hlavní zbraně proti každé formě přestupování sedmého přikázání.

V šestém blahoslavenství Pán Ježíš ukazuje na klíč k čistému vzájemnému vztahu: „Blahoslavení čistého srdce“ (Mat 5,8). Takoví lidé nepovolují hříšným choutkám. S Boží pomocí si chrání čistotu jako vzácný květ ve světě různých porušeností. Pomoc a sílu berou ze společenství s Kristem. Boj proti pokušení a hříšným svodům nebývá lehký. Pomoc je však slíbena i těm nejslabším. Zvítězit může každý.

4. Bezvýhradná čestnost

Kterým přikázáním vede Pán Bůh svůj lid k čestnosti ve vztahu k bližním? 2 Moj 20,15

Také zde je tajemství vítězství nad pokušením k hříchu. Každý věk má svá vlastní pokušení k nečestnosti. Při odchodu z Egypta měli Izraelci poměrně malá pokušení, protože lidé téměř nic nevladnili. V Kanaánu byla pokušení podstatně větší. Uvažujme, jaký význam má toto přikázání v naší době a v našem prostředí.

Co říká apoštol Pavel v souvislosti s osmým přikázáním? Fil 4,11

Zloděj nemusí krást jen peníze, majetek nebo vzácné předměty, existují také jiné formy krádeže. Nečestné obchodování, nepoctivá práce, neúměrný zisk — to vše spadá do tohoto přikázání. Okrádat je možné člověka, ale i Boha o to, co si právem vyhradil a zač bude chtít od nás vyúčtování. Krádeží může být také neochota pomoci tomu, kdo naši pomoc potřebuje. Jsme štědrými, nebo skoupými hospodáři toho, co máme od Boha? Bližního můžeme okrást také o jeho dobrou pověst, když potupujeme jeho jméno, znevažujeme jeho úsilí, podezíráme jeho záměry anebo mu závidíme jeho úspěch. Mnohé jsou tedy způsoby, jak je možné přestupovat toto přikázání.

5. Mluvme pravdu

Jak zní Boží přikázání, které zdůrazňuje pravdomluvnost? 2 Moj 20,16

Falešné svědectví je zvláštní forma nečestnosti. Je to určitý druh krádeže a zde jasně vidíme, jak úzce souvisí jedno přikázání s druhým. Toto přikázání je vlastně výzvou: „O jiných mluv jen pravdu, nebo mlč.“

Tento příkaz neplatí jen v případě svědectví u soudu, ale je odsouzením každé nepravdy, polopravdy, překrucování pravdy a vyslovených lží. Šíříme-li nepravdivé zprávy, pomlouváme, posmíváme se starostem a pokleskům jiných, jestliže se přetvařujeme a neopravíme hned nesprávný výrok, jestliže mlčíme tam, kde je třeba promluvit a zbytečně mluvíme tehdy, kdy je zapotřebí mlčet — tím vším přestupujeme 9. přikázání.

Jak smýšlejí ti, kteří milují Pána? Ž 15,1.2; 51,8

Pravda má ovládat každého křesťana. Bude-li tomu tak, pak nebude falešných svědectví ani pomluv a lží. Pravdomluvnost bude ozdobou charakteru. Takoví lidé mají zaslíbený věčný život v Božím království. Pravda v srdci nás bude připravovat, k tomu, který je věčnou pravdou. Již zde se máme připravovat, abychom jednou byli podobni Věrnému Svědku (Zj 3,14).

Umět říci pravdu však neznamená být prostořeký. Ne vše, co se za pravdu vydává, pravdou skutečně je. Pravdu máme vždy říkat v lásce, ve snaze pomoci a nikoli uškodit.

6. Pravá spokojenost

Jak zní desáté Boží přikázání? 2 Moj 20,17

Tento příkaz úzce souvisí s osmým přikázáním. Kdo touží po něčem, co patří bližnímu, je na nejlepší cestě ke krádeži. Ovládneme-li se hned na počátku a nebudeme toužit po tom, co nám nepatří, ochrání nás to od krádeže jakéhokoli druhu. Kdysi „vůl“ nebo „osel“ měli cenu „au-

ta“ nebo „jízdního kola“. Můžeme sice obdivovat věci, které patří jiným, ale jestliže nás začne soužití žádostivost, škodíme sobě a jsme na cestě poškodit také bližního.

Deváté přikázání chce chránit naše smýšlení i záměry srdce (Žid 4,12). Je otázkou, zda více toužíme po světských hodnotách ať již patří komukoli, anebo toužíme po pravé svatosti?

Jaký lék nabízí apoštol Pavel? 1 Tim 6,6

Pozitivní formou tohoto příkazu je: spokojme se s tím, co máme. Buďme vděční Bohu za to, co nám až dosud dal. Ušetří nám to mnohý zármutek, trápení a starosti a budeme také lepšími sousedy.

Kdo svoje jmění přeměňuje v dobré skutky, pozná, že mu stačí málo. Jestliže ve jménu Kristově pomáháme trpícím, pomáháme vlastně Kristu a on to ukládá v nebeské bance, kde nejsou zloději a kde majetek nepodléhá porušenosti.

8. úkol — dne 20. srpna 1893

Nový život namísto starého

Zákl. verš: Jan 1,12

V minulých dvou úkolech jsme uvažovali o Božím zákonu. Říkali jsme si, že Boží zákon je více než jen desatero. Je to Boží milující vůle projevená lidem. Člověk se však snaží získat spasení vlastními skutky. Musí si uvědomit, že u Boha žádný není ospravedlněn pro skutky zákona.

Dnes budeme uvažovat o pravdách, které známe už dávno, ale možná jsme na ně trochu pozapomněli. V Davidových žalmech a Pavlových epištolách nacházíme nejen realistický obraz hříšné přirozenosti člověka, ale je zde ukázána také Boží cesta k vítězství nad starou hříšnou přiro-

zeností. Pán Ježíš zdůrazňoval nutnost znovuzrození, bez něhož nikdo nemůže přijít do Božího království. Apoštol Pavel zase píše, jak se křtem ponořením stáváme jedno s Kristem v jeho smrti, pohřbu i zmrtvýchvstání. Křtem dáváme najevo, že jsme zemřeli svému starému já a duchovním zmrtvýchvstáním jsme začali nový život jako následovníci Ježíše Krista. Hříchy minulosti jsou odpuštěny a my jsme připraveni pro život ve věčnosti. V Kristu a skrze jeho oběť smíme žít jako nové stvoření novým životem, který Bůh může přijmout na základě „víry v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne“ (Gal 2,20).

Základní verš říká, že kdo vírou přijal Pána Ježíše, má právo být Božím dítětem. Jan i Pavel znají jen jednu jedinou cestu ke spasení, a tou je víra v Krista jako Spasitele světa. Ježíš sám řekl: „Kdo věří ve mne, nezahyne, ale bude mít život věčný.“

1. Všichni zhřešili

Co viděl Pán, když pozoroval lidi? Ž 14,2.3

V ráji zdvihl hřích svou ohybnou hlavu. Otrávil všechny, kteří se narodili z Adama a Evy. Jejich prvorozený syn zabil svého bratra a během deseti pokolení lidstvo tak hluboce padlo, že Stvořitel poslal na svět potopu. Noe a jeho rodina začali znovu (viz 1 Moj 6,5–8; 8,20), ale lidstvo neprojevalo ochotu nechat se změnit a přestat hřešit. David napsal: „Není nikoho, kdo by činil dobré, není ani jednoho“ (Ž 14,3). V Žalmu 53 čteme téměř totéž. Apoštol Pavel (Řím 3,10–18) použil výroky z tohoto žalmu, aby doložil zkaženost člověka.

Co říká Pavel o hříšnosti člověka? Řím 3,23

Pavlova slova „všichni zhřešili“ mají v řeckém originále ten význam, že v Adamově přestoupení byl hřích spáchán v minulosti jednou provždy. V ep. Řím 5,12 Pavel říká, že hřích Adama přešel na všechny jeho potomky.

Od Adamových dob nikdo nežil životem bez hříchu. Svými vlastními hříchy mají všichni podíl na prvním přestoupení Adama. Bez hříchu žil na zemi pouze jediný — Syn člověka. Všichni ostatní ztratili slávu Božího charakteru a potřebují vykoupení.

2. Ospravedlnění hříšníci

Proč si jako hříšníci přesto nemusíme zoufat? Řím 3,24
Přirozenou reakcí každého čestného člověka, který si uvědomí svoji hříšnost, bývá to, že se chce polepšit a lidem dokázat, že to s ním není tak zlé, jak si oni myslí. Snaží se přesně zachovávat Boží zákon, avšak poznává, že před Bohem „ze skutků zákona nebude ospravedlněn ani jediný člověk“ (v. 20). Pak je ochoten přijmout plán, který je ukázán v ep. Řím 3,24. Bůh ve své lásce našel způsob, jak může hříšníka považovat za spravedlivého. Odpouští mu jeho minulé hříchy a svou mocí v něm probouzí nový život bez hříchu.

Boží milost je vlastnost, která umožňuje naše ospravedlnění. Nazývat milost „nezaslouženou přízní“ v této souvislosti nestačí. „Milost“ se zde vztahuje na určitou vlastnost Stvořitele, která pramení z nevyčerpatelné lásky ke stvoření a vede jej k tomu, aby vykonal vše potřebné pro záchranu lidí. Milost je při záchraně člověka jedním z nejdůležitějších požadavků (viz Ef 2,8)

3. Vykoupení a znovuzrození

Jak souvisí spasení se znovuzrozením a co znamená nové narození? Jan 3,3.7

Jestliže nejsme nebo nebudeme znovuzrození, nemůžeme vejít do Božího království. Měli bychom se tázat sami sebe: Jsem znovuzrozen? Nebo jsem svůj starý život jen trochu oprášil, aby lépe vypadal, ale vnitřní změna nastala? Dejme si na tyto otázky upřímnou odpověď. Pán Ježíš řekl Nikodémovi: Není ti zapotřebí znalosti jako spíše duchovní obnovy. Není ti zapotřebí uspokojovat zvi-

davost, potřebuješ nové srdce. Musíš přijmout nový život shůry, abys mohl ocenit nebeské věci. Dokud nedojde k této změně, jež učiní všechny věci nové, nebude ti vůbec k užítku hovořit se mnou o mé moci nebo o mém poslání.

Co ještě řekl Ježíš o znovuzrození? Jan 3,5.6

Spasitel ukazuje na dvě pravdy. První poukazuje na potřebu pochovat starý život ve vodním hrobě a pak následuje znovuzrození, kterým začíná nový život. Druhá pravda ukazuje na potřebu zrození z Ducha svatého. Je to život probuzený a usměřovaný Duchem.

Křesťanský život znamená změnu celé lidské přirozenosti. Vlastní já musí zemřít hříchu a pak vzniká nový život. Tuto změnu může provést jedině Duch svatý.

4. Smrt a vzkříšení

Co to znamená být pokřtěn v Ježíšovu smrt? Řím 6,3.4

Pavel přirovnává život křesťana po křtu smrti a zmrtvýchvstání Pána Ježíše. Tím je zdůrazněn význam křtu ponořením. Nejde jen o nějaký očistný akt (viz Jan 4,5; Ef 5,26; Tit 3,5). Jde o smrt staré přirozenosti. Z vodního hrobu už pak povstává nový člověk, ten starý je mrtev. Nový člověk má pak žít „novým životem“.

Jak zdůvodňuje Pavel přirovnání křtu se zmrtvýchvstáním? Řím 6,5—9

Z Řím 6,6 vysvitá, že stát se křesťanem je víc než jen nějaká změna životních návyků. Je to změna vnitřního člověka, a to může uskutečnit jen Duch Boží. Boží spasitelný plán nejen že člověka osvobozuje od odsouzení k smrti, ale uskutečňuje narození nebo stvoření nové bytosti, která už nepodléhá otroctví hříchu.

5. Ze smrti k slávě

Co říká apoštol Pavel o minulém životě mnoha věřících? Ef 2,1—3

Nám se může zdát náš život docela dobrý. Dokonce v porovnání s jinými lidmi velmi dobrý, avšak v Božích

očích neobstojí ani ty nejšlechetnější skutky a pohnutky.
Jak popisuje Pavel výhled věřících do budoucí slávy?
Ef 2,4—8

Pavel píše o temné minulosti (v. 1—3) člověka a ukazuje na to, co vše Bůh pro člověka vykonal. Je to téměř neuvěřitelné. Představuje nám Boha, jehož bohatství se neměří zlatem, stříbrem a drahokamy, ale záleží v jeho nekonečné lásce k nám. Tato láska jej vedla k tomu, že nás učinil účastníky Kristova vítězství nad smrtí. Byli jsme ještě „mrtví ve vinách“ (v. 1) a on slíbil, že nás obživí vítězstvím svého Syna nad smrtí.

6. Nové stvoření v Kristu

Čím se liší obrácený člověk od člověka neobráceného?
2 Kor 5,17

Stát se křesťanem znamená být „v Kristu“. Na jiných místech se říká, že jsou „posvěcení v Kristu Ježíši“ (1 Kor 1,2), nebo „svatí a věřící v Krista Ježíše“ (Ef 1,1), „stvoření v Kristu Ježíši“ (Ef 2,10). Tedy, kdo je v Kristu a je s ním spojen, stává se jiným člověkem.

Jak se projeví smrt i život Ježíše Krista v životě člověka?
Gal 2,19.20

2 Kor 5,17 říká, že křesťan je „v Kristu“ a zde je zmínka o tom, že „Kristus žije“ v obráceném člověku. Oba pojmy jsou správné. Potřebujeme prožít obě tyto zkušenosti. Jak může Kristus žít v nás? Ef 3,17 obsahuje prosbu apoštola, „aby Kristus skrze víru přebýval ve vašich srdcích“. V tom je tajemství křesťanského života. Pán Ježíš má trvale přebývat v našem srdci jako Učitel, Vůdce, Spasitel a Vítěz nad hříchem.

Důvěra a poslušnost

Zákl. verš: Jak 2,18

Základní poselství o spasení je jednoduchou, ale současně hlubokou pravdou. Především jde o to, dětinně důvěřovat, že Bůh nás může vysvobodit z hříchu. Spasení umožňuje jen Boží láska a jeho milost.

Dnes chceme uvažovat o tom, že jsme spaseni na základě víry, a nikoli pro nějakou naši dobrotu. Když víme, že před Bohem nemáme žádné zásluhy, pak dovolíme ve svém životě působit Ducha svatého, zanecháme hříchy a bezvýhradně přijmeme Ježíšovu spravedlnost. Mezi naším vyznáním víry v Ježíše Krista a každodenním životem nesmí být nesoulad. Jinak víra zůstane jen pouhým vyznáním, teorií, kterou nepotvrzuje naše chování. Soulad víry a života je rozhodující pro naši křesťanskou existenci. V plánu spasení víra nerozlučně souvisí s poslušností.

1. Věř a žij!

Co Pán Bůh žádá v zájmu spasení člověka? Jan 3,16

Kdo chce být spasen, musí věřit, že Bůh jej může a chce zachránit z hříchu. Tím je zřetelně řečeno, že zachráněn může být ten, kdo zachráněn být chce. Věčný život se člověku nevnucuje proti jeho vůli. Člověk musí toužit a sám se rozhodnout.

Co bylo pro Pavla a Sílu základem záchrany z věčného zatracení? Sk 16,25—32

Věř. To mělo být začátkem nového života žalárníka a jeho rodiny. Další vzrůst měl být úměrný stále většímu poznání plánu spasení. Víra v Pána Ježíše musí být stále živá a neochvějná.

Mluvit o náboženství lhotejně, modlit se bez touhy

duše a bez živé víry, nemá ceny. Formální víra v Krista, která Krista přijímá jen jako Spasitele světa, nemůže přinést duši uzdravení. Víra, která vede ke spáse, nespočívá v pouhém rozumovém souhlasu s pravdou. Nestačí věřit o Kristu; musíme věřit v něho. Jediná víra, která nám prospěje, je taková víra, která se přidrzuje Krista jako osobního Spasitele, která si přivlastňuje jeho zásluhy.

2. Spasení milostí skrze víru

Proč nám nesmí být lhostejné, zda je člověk ospravedlněn skrze víru, nebo ze skutků? Gal 2,16

Apoštol Pavel říká, že jsme ospravedlnováni vírou v Ježíše Krista. Ne tedy pro zachovávání zákona. Je zřejmé, že „zákona“ zde znamená mravní, závazná a náboženská přikázání, která Izrael dostal na Sinaji, tj. desatero. Snaha dosáhnout ospravedlnění „ze skutků zákona“ nevede k ničemu, protože všichni zhřešili a nikdo se sám nedopracuje spravedlnosti. Jsme závislí jen na Ježíši Kristu, který jedinečně je spravedlivý. Jedině na základě víry v jeho život bez hříchu a nevinnou smrt můžeme být ospravedlněni. Žádným vlastním úsilím o zachování zákona.

Proč pokládáme spasení za dar milosti Boží? Ef 2,8.9

Někteří lidé se domnívají, že nejprve musí dokázat Pánu, že se změnili a pak mohou prosit o požehnání. O pomoc a požehnání však mohou prosit hned teď. Bez Boží milosti a Kristova Ducha nemohou odolat zlu a svým slabostem. Ježíš nás rád přijímá takové, jací jsme. Hříšné, závislé na jeho pomoci. A když přijdeme a pokorně mu padneme k nohám, pak nás vezme do náruče, ováže naše rány a očistí nás od jakékoli nečistoty.

3. Smiření a ospravedlnění

Jak se můžeme stát přáteli Božími? 2 Kor 5,18.19

Vlastním úsilím nemůžeme překlenout propast hříchu, která nás dělí od Boha. Je to láska Otcova, která navázala spojení. Pro spravedlnost Ježíšovu jsme také my po-

važování za spravedlivé. Skrze působení Ducha svatého jsme způsobilí pro společenství s Pánem Bohem.

Jaké další požehnání přináší víra věřícím? Řím 5,1

V ep. Řím 4. kap. hovoří Pavel o víře, která „je počítána za spravedlnost“ (v. 3.5.9.22). Také my můžeme být podobně ospravedlněni na základě víry v Boha. Ospravedlnění před Bohem nám přináší „pokoj s Bohem našeho Pána Ježíše Krista“. Bez ospravedlnění by křesťan nemohl mít pravý pokoj. Jeho hříšná minulost by jej pronásledovala na každém kroku a mařila by soulad s Pánem.

4. Důvod Kristova příchodu

Jaký byl Boží záměr při Kristově narození? Mat 1,21

Kdyby lidé neměli být vysvobozeni ze svých hříchů, pak by Kristův příchod i jeho oběť byly zcela zbytečné.

Z vlastní zkušenosti víme, že Pán Ježíš nás nemůže zbavit našich hříchů, když se jich sami nechceme vzdát a lpíme na nich. Na počátku dějin Bůh vytvořil plán spásení. Na tento plán musíme dát odpověď, chceme-li být zachráněni. Musíme přijmout jeho pozvání: „Pojďte ke mně všichni... Musíme se rozhodnout následovat Krista. To je naše úloha v tomto plánu.“

5. Očištění od hříchu

Jak můžeme dosáhnout odpuštění a být očištěni od našich hříchů? 1 Jana 1,9

Boží odpuštění souvisí s vaším vyznáním. Hříchy znamenají odboj proti Božímu zákonu. Když budeme toužit zbavit se hříchů, pak nám Bůh hříchy nejen odpustí, ale také nás „očistí od každé nepravosti“. Výraz „očistit“ se v evangeliích užívá v souvislosti uzdravení z malomocenství (Mar 1,40; Mat 10,8; Luk 17,14). V přeneseném smyslu to znamená očištění od malomocenství hříchu.

Jak si může někdo myslet, že mu Kristus odpustí a

očistí jej od nepravosti, když pak zase chce svévolně pokračovat v hříchu? Odpuštění a očistění nás mají chránit od zla v každé podobě a nedovolují lehkomyšlně pokračovat v nepravostech. Obrácený křesťan jde ve šlépějích svého Mistra, který konal pouze dobro.

Jak se má projevovat Kristův následovník? Tit 2,13.14

Dále si Spasitel přeje, aby jeho následovníci byli „horliví v dobrých skutcích“. Zde je naznačená jednotu víry a skutků. Odpovídá to také Jakubovým slovům, že víra se musí projevit ve skutcích a že víra bez skutků je mrtvá (Jak 2,18.20).

6. Otázka ovoce

Co musíme činit, třebaže jsme spaseni z milosti skrze víru? Kol 3,1.2

Naše staré já je mrtvé, jsme znovuzrození, pokřtění a obrácení křesťané. A přece apoštol říká, abychom se „dívali na to, co je nahoře“. Z toho vyplývá, že při vši jistotě spasení budeme odpovědni za to, jak jsme hledali nebeské věci. Spasení skrze víru neznamena pohodlnou procházku. Musíme „umrtvovat své pozemské sklony“, které na nás působí.

Na čem je upevněna naše naděje? Tit 2,13.14

Dobrý strom vydává dobré ovoce. Je-li ovoce nechutné a k ničemu, je strom špatný. Tak i plody, jež vydá člověk ze svého života, svědčí o stavu srdce a ušlechtilosti povahy. Za dobré skutky si nelze koupit spasení, jsou však důkazem víry, jež působí skrze lásku. A ačkoli věčnou odměnu nedostaneme za své zásluhy, přesto bude úměrná dílu, jež vykonáme skrze milost Kristovu.

Život, smrt a vzkříšení

Zákl. verš: Jan 11,25,26

Pán Ježíš zaslíbil truchlící Martě, že její bratr Lazar vstane z mrtvých. Ona tomu věřila, ale domnívala se, že to bude v onen „poslední den“ při zmrtvýchvstání. Pán Ježíš však chce posílit její víru, ukázat svoji moc tak, jak ji dosud nepoznala. On je ta cesta, která vede ze smrti a hrobu k věčnému životu. On je zdroj života — všechn život vychází z něj a bez něho není života.

Člověk nechápe, jakou bolest způsobil Stvořiteli hřích prvních lidí a pak následná smrt. Proto poslal svého Syna. Toho, který nečinil hříchu, aby se stal hříchem za nás a tím nás osvobodil. Tak je objasněn také i důvod jeho narození jako člověka. Teď začínáme rozumět Božsmu plánu. Kristus se obětoval, „aby smrtí zničil toho, který má vladařství smrti, to je ďábla“ (Žid 2,14). V tomto boji na život a na smrt Pán Ježíš nebojoval jen slovy. Jeho zmrtvýchvstání bylo důkazem jeho božství.

1. Stvoření člověka

Jak stvořil Bůh člověka? 1 Moj 2,7

V 1 Moj 1,26.27 se stvoření konstatuje, ale nepopisuje. V 2. kap. verši 7 je uveden způsob Božího tvoření. Bůh vzal z již existující hmoty (z prachu země) a „ztvárnil člověka“. Poprvé v Písmu je zde uvedeno sloveso „ztvárnit“. Naznačuje odlišnou činnost, než jaká vystihují slovesa „stvořit“, „učinit“. Ztvárněná hmota byla bez života. Když Bůh vdechl dech života (n e š a m a h) do ztvárněné hmoty, byl stvořen Adam, živá duše (n e f e š), hebrejský výraz, který znamená také „život“, „živé stvoření“, „srdce“, „mysl“, „osoba“. Život člověka byl od

samého začátku závislý na onom původním dechu života.

Do jaké míry jde při smrti o opačný proces stvoření?
Kaz 12,7

Když Adam s Evou zhřešili, začal působit zákon odplaty za hřích, a to je smrt. Pán Bůh jim připomenul, že pocházejí z prachu země a do prachu se musí zase vrátit. Současně však duch se navrací k Bohu.

Dech znamená život člověka a zastavení této činnosti je smrt. Když je člověku odebrán „dech života,“ zůstává už jen mrtvá hmota, a tu může oživit jen dech života při vzkříšení.

2. Následky hříchu

Proč měli první lidé po pádu zakázaný přístup ke stromu života? 1 Moj 3,22—24

Kdyby byli první lidé směli jíst ze stromu života, byli by museli žít věčně jako hříšníci (v. 22). Bůh to však z lásky nedovolil. Dal jim však ujištění o získání věčného života skrze Krista. Trestem za hřích je smrt, ale skrze Boží dar — Krista — můžeme získat věčný život.

Jak potvrzují dějiny původní Boží výrok, že hříšník musí „zemřít“? 1 Moj 2,17; srov. Řím 6,23a

Abraham, Josef i Samuel zemřeli normální smrtí a byli pochováni. O smrti Davida se dovídáme z Petrova letničního kázání: „Umřel a pochován jest“, „David nevstoupil v nebe“ (Sk 2,29). Dějiny dodnes potvrzují, že „mrtví nevědí nic“ (Kaz 9,5).

3. Skutečnost smrti

Jaká otázka trápí lidstvo od nejstarších dob? Job 14, 14.15

Není divu, že Job ve svém utrpení tolik přemýšlel o smrti, která mohla učinit konec jeho trápení. Jeho víra mu však dovoľovala vidět za hrob k naději nového života. Věřil, že ho Pán vyvolá z hrobu a Job mu pak radostně odpoví.

Jak chápal Boží lid stav po smrti? Ž 146,4

Bible jasně učí, že mrtví nevcházejí hned do nebe, nýbrž že spí až do vzkříšení. Nevědí již o ničem, co se děje pod sluncem. Čas, ať dlouhý nebo krátký, je pro ně jen okamžikem. Spí; a probudí je polnice Boží k slavné nesmrtelnosti. Až vstanou z hrobu, jejich první blažená myšlenka se projeví ve vítězném zvolání: „Smrti, kde je tvé vítězství? Smrti, kde je tvůj osten?“ (1 Kor 15,55)

4. Dárce života

V čem se projevila moc, na kterou poukazoval Syn Boží za svého pozemského života? Jan 5,21—26

Jedním z prvních divů uzdravení, které Pán Ježíš na zemi uskutečnil, bylo uzdravení člověka, který byl chromý 38 let. Přední Židé Pána Ježíše obviňovali z porušování soboty. My však víme, že tímto skutkem lásky sobotu nijak neporušil, ale dokázal, že má životodárnou moc jako jeho Otec. Přitom poukázal ještě na svoji moc křísit z mrtvých (v. 21).

Co řekl Pán Ježíš učedníkům krátce před svou smrtí na Golgotě? Jan 14,6

V rozhovoru s učedníky se Pán Ježíš představil jako cesta, pravda a život. Bez něho není života. Skrze něho byl stvořen svět. On oživil rostlinstvo, zvířata i člověka. Od onoho prvního týdne stvoření On udržuje život na zemi (viz Sk 17,25.28; Kol 1,17; Žid 1,3).

5. Vzkříšení

Jaké důkazy uvádí Písmo, že Kristus byl dárce života i za svého pozemského působení?

- A) Syn vdovy z Naim — Luk 7,11—17. Kristus oslovil mrtvého mládence a okamžitě jej přivedl k životu. Mladík se posadil a začal mluvit.
- B) Jairova dcera — Mar 5,22—24.35—43. Nebylo pochyb, že tato dívenka byla mrtvá a Ježíš ji svou životodárnou mocí vrátil zpět k životu.

C) Lazar z Betánie — Jan 11,1—46. To je nejmóvraznější ze všech divů Spasitele. Lazar — Ježíšův přítel, byl již několik dní mrtev. Svou životodárnou mocí jej Ježíš znovu povolal k životu. Tím je potvrzeno, že Ježíš Nazaretský je Syn Boží.

O tyto projevy životodárné moci Ježíše Krista se opírala naděje věřících v minulosti a potrvá až do té doby, dokud se víra nestane skutečností.

6. Ježíšovo zmrtvýchvstání

Jak jinak projevíl Ježíš svoji moc nad smrtí? Mat 16,21

Pán Ježíš věděl, že má „život sám v sobě“ (Jan 5,26). Věděl, že bude odsouzen a ukřižován. Věděl však také, že bude vzkříšen. Proto také mohl předpovědět své zmrtvýchvstání (Jan 2,19; Mat 12,40; 16,21; 17,9.22.23; 20,17—19).

Co bylo důkazem pro Ježíšovy nejbližší následovníky, že jejich Pán vstal z mrtvých? Luk 24,1—9; Mat 28,1—8

Andělé připomněli ženám, že Ježíš upozornil své učedníky na svou smrt, ale i na své zmrtvýchvstání. Ženy si na to vzpomněly a vyprávěly o zmrtvýchvstání Páně „jedenácti“ i všem „ostatním“. Mnozí pochybovači ho sami viděli a stali se přesvědčenými zvěstovateli Ježíšova zmrtvýchvstání. Mladá církev byla založená na skutečnosti Ježíšova vítězství nad smrtí. Svou sílu čerpala z jistoty, že zmrtvýchvstalý Pán vstoupil na nebesa, je po Boží pravici, má všechnu moc na nebi i na zemi a může pomáhat svému lidu a vést jej.

Kristus — Dárce života

Zákl. verš: Jan 10,27.28

I když člověk ví, že je smrtelný, přece slovo smrt má krajně nepříjemný zvuk. Mnozí velcí mužové světa se snažili proniknout její tajemství, ale žádné lidské vysvětlení nepřineslo rozřešení.

Otázka týkající se smrti má také náboženský rozměr, protože zde nejde jen o člověka, ale také o jeho Tvůrce. I zde je odpověď připravená v osobě Ježíše Krista. Radosné poselství o jeho narození, životě a působení, jeho smrti a vzkříšení, o jeho nanebevstoupení a přimluvné službě v nebesích, je odpovědí na potřebu člověka zvítězit nad smrtí.

„Já jsem přišel, aby život měli“ (Jan 10,10). Cena, kterou Ježíš zaplatil za náš život, byla jeho smrt. Bez jeho smrti bychom neměli života. Proto píše E. G. Whiteová: „Kristus zemřel za naše hříchy. Kristus vstal z mrtvých a vstoupil na nebesa — to je jádro poselství o spasení, které máme přijmout a zvěstovat dál.“

1. Spánek smrti

Čím dal Pán Ježíš najevo, že chce pro Lazara něco udělat? Jan 11,11

O smrti se v Písmu často hovoří jako o spánku. Kristova slova i skutek nikoho nenechávají na pochybách, že Lazar skutečně zemřel a k životu jej přivedl jen sám Dárce života.

Jak se Lazarova smrt i jeho návrat k životu podobala pohřbu i vzkříšení Ježíše Krista?

Uvedme pět podobností:

- a) Lazar i Ježíš byli několik dní mrtví.
- b) Lazar spal spánkem smrti a také jeho Pán pokojně odpočíval v hrobě.
- c) Lazarovo vzkříšení bylo „vrcholným divem“ Kristovy pozemské činnosti a zmrtvýchvstání našeho Spasitele bylo vrcholným činem jeho celého díla spasení (srov. Řím 1,4).
- d) Lazar i Syn Boží odpočívali v hrobě dotud, pokud je oživující hlas neprobudil k životu. Lazar byl skutečně celou tu dobu v hrobě. Pán Ježíš po svém vzkříšení sám svědčil: „Ještě jsem nevstoupil k Otci“ (Jan 20,17).
- e) Lidé pronásledovali Ježíše proto, že vzkřísil Lazara z mrtvých. Právě tak pronásledoval i učedníky pro jejich zvěst o zmrtvýchvstalém Ježíši.

2. Odpočinek před vzkříšením

Proč se mnozí nemohou těšit na své vzkříšení? Jan 5, 28.29

K tomuto závěru dochází Ježíš v rozhovohu se Židy nad uzdravením chromého. Všichni mrtví budou mít účast na jednom z obou vzkříšení. Spravedliví vstanou k životu věčnému a hříšníci k věčnému odsouzení.

Co říká Nový zákon o smrti? Mat 27,52; 1 Kor 11,30

Pro Adamův hřích přešla smrt na celé lidstvo. Všichni lidé bez rozdílu musí do hrobu. Podle plánu spasení všichni však vyjdou z hrobu zase ven. V Písmu čteme, že „bude vzkříšení spravedlivých a také nespravedlivých“ (Sk 24,15). Ti, kteří byli „nalezeni hodni“, aby vstali k životu věčnému, jsou „blahoslavení a svatí“. „Nad těmi ta druhá smrt nemá moci“ (Zj 20,6). Avšak ti, kteří nečinili pokání ze svých hříchů a vírou nepřijali odpuštění, musí přijmout trest za hřích, tj. „odplatu za hřích“ (Řím 6,23).

3. Význam vzkříšení

Co říká apoštol Pavel o důležitosti zmrtvýchvstání? 1 Kor 15,13.14

Z 12. verše této kapitoly vyplývá, že někteří křesťané v Korintu nevěřili pravdě o zmrtvýchvstání. To oslabovalo víru mnohých. Proto Pavel věnuje tomuto tématu více místa, než čemukoli jinému, celou 15. kapitolu. Pečlivě objasňuje Kristovo zmrtvýchvstání a srovnává se vzkříšením spravedlivých. Ten, kdo tomu věřit nechce, odmítá vlastně vítězství Pána Ježíše nad smrtí. A nevěřit ve zmrtvýchvstání Krista, znamená nevěřit vůbec. Naše víra by byla tak nejen zbytečná, ale klamná a bláznovství.

Co se stane, odmítáme-li pravdu o zmrtvýchvstání Krista? 1 Kor 15,17.18

Víra nebo nevěra v Ježíšovo zmrtvýchvstání má věčné následky. Neří-li tato zvěst pravdou, pak věříme bajce. Pak bychom také neměli důvodu věřit, že Kristus má moc dát věčný život hříšníkům, kterým odpustil z milosti.

Bohu díky, že nemusíme pochybovat. Pavel se pouze zmiňuje o tom, co by se stalo, kdyby jeho spoluvěřící byli oklamáni. Z jeho slov vyplývá také to, že zemřelí svatí spí v hrobech. Nepřešli do věčné slávy. Jejich vzkříšení nastane až při příchodu Ježíše Krista.

4. Jistota vzkříšení

Co říká Pavel o víře v Ježíšovo zmrtvýchvstání? 1 Kor 15,20—22

Kristus zaslubuje svým následovníkům, že vstanou z mrtvých. „Prvotiny“ neboli první snopy úrody byly přinášeny Pánu ještě před započátkem žní (3 Moj 23,10.11.17.20). Bylo to také znamením, že přichází žně. Tak to bylo také s Kristem, svým zmrtvýchvstáním předešel svůj lid. On je příslibem a zárukou jejich zmrtvýchvstání při jeho druhém příchodu.

Jak popisuje Pavel vyvrcholení křesťanské naděje na nesmrtelnost? 1 Kor 15,51.52

Existují pouze dvě skupiny věřících — ti, kteří „zesnuli“ a ti, kteří budou žít při příchodu Ježíše Krista. „Za zvuku poslední trouby“ budou proměněny obě skupiny.

5. Živí v Kristu

Co říká Písmo o vykoupených, kteří zesnuli? 1 Tes 4,14

Věřící mrtví neměli žádné zásluhy, které by jim mohly zaručit vzkříšení. Během svého života poznali, že jejich jedinou nadějí je Kristus. Odevzdali se do jeho rukou u vědomí, že „může spasit ty, kteří skrze něho přicházejí k Bohu“. A odevzdali se do mocných rukou. Pán Ježíš praví: „Dám jim věčný život a nezhynou na věky a žádný je nevytrhne z mé ruky“ (Jan 10,28).

Kdy dostane člověk život věčný? 1 Tes 4,16.17

Přednost mají zesnulí svatí. A to proto, aby se mohli připojit k živým spoluvěřícím a společně šli vstříc Pánu při jeho druhém příchodu.

6. Věčný život

Jak nám dal náš nebeský Otec věčný život? 1 Jan 5,11

Věčný život je Boží dar a Bůh nám ho dal v oběti svého Syna. Jan 3,16: „Nebo tak Bůh miloval svět, že svého jednorozeného Syna dal.“ Otec nás miluje pro velkou smířující oběť, ale tuto oběť dal právě z lásky k nám.

Jaký závěr vyvozuje Jan ze skutečnosti, že život věčný je v Božím Synu? 1 Jan 5,12

A. „Kdo má Syna, má život.“ Jan tuto pravdu poznal od Ježíše, ale i z pozorování, jak Spasitel měnil životy lidí.

B. „Kdo nemá Syna Božího, života nemá.“ To se stane tenkrát, když člověk odmítne zdroj života. Víra nebo nevěra v Božího Syna je otázkou života a smrti.

Věčně s Kristem

Zákl. verš: 1 Kor 15,54.55

My lidé nemůžeme vidět do budoucnosti; nemůžeme předvídat události ani jediného dne. A čím dále do budoucnosti, tím méně jasna máme. Máme však „přepevné slovo prorocké, které svítí jako svíce v temném místě“ (2 Petr 1,19). Biblická proroctví nám přibližují budoucnost v základních obrysech.

Téma zmrtvýchvstání nás přivádí daleko do budoucnosti, k počátku věčnosti, a to je pro nás země málo známá. Písmo nám však umožňuje několik velkolepých pohledů do věčnosti. Tam pak budeme mít dost času studovat a poznávat. Teď je naším úkolem, abychom porozuměli znamením, která dal Pán proto, aby nás zachránil.

Věříme-li pravdě Písma o zmrtvýchvstání, jsme na správné cestě. Vidíme tak ty daleké a krásné vrcholy budoucnosti. Nemůžeme však vidět všechny svahy a údolí, která jsou mezi horami a která musíme ještě projít. Tou cestou jsme dosud nešli, ale „máme přepevné slovo prorocké“. To je nám mapou i kompasem, abychom se bezpečně dostali do zaslíbené země.

Z našeho přítomného hlediska bude největší událostí druhý příchod Pána Ježíše. Dnes chceme uvažovat o několika původních událostech — o prvním a druhém vzkříšení a o tisíciletí mezi tím.

1. Věčný život

Proč všechno závisí na víře v Krista? Jan 5,24.25

Mnohokrát a různým způsobem vyprávěl Pán Ježíš o velkém významu svých zaslíbení zachránit a spasit člověka. Věděl, že mnozí z jeho následovníků zemřou a bu-

dou v hrobě až „do posledního dne“. To však nebylo na zábranu, aby nemohl slíbit vítězství nad smrtí a věčný život těm, kteří „věří v toho, který ho poslal“.

Jaký plán má Bůh s těmi, kteří věří v jeho Syna? Jan 6,40

Ve svém rozhovoru se Židy v synagóze v Kafarnaum (v. 59) Ježíš otevřeně upozornil na shodu s plánem svého Otce, „aby každý, kdo vidí Syna a věří v něho, měl věčný život“. Zde je ukázáno, že poznání a víra spolu úzce souvisí. Jen poznání nestačí. Kristus v nás přebývá skrze svého Ducha; a Duch přijatý do srdce vírou, je počátkem věčného života.

2. Vykoupení spravedlivých

Jak popisuje apoštol Pavel druhý příchod Kristův? 1 Tes 4,16

Zaslíbení ev. Jana 14,1–3 se konečně stanou skutečností. Ježíš sám to zaslíbil. Pak obdaří věčným životem ty, kteří vstanou z mrtvých a věřící živé, kteří budou proměněni.

Jak zobrazuje Písmo zmrtvýchvstání? Zjev 20,4–6

Musíme pozorně číst tyto verše. Jan zde vidí věřící, jak vládnou s Kristem tisíc let (v. 4). Nevěřící mrtví nebudou vzkříšeni dříve, dokud neskončí těch tisíc let (v. 5). Písmo svaté uvádí pouze dva verše, které se týkají „prvního zmrtvýchvstání“. Pán Ježíš hovoří o něm (Jan 5, 29) jako o „vzkříšení k životu“, a v ev. Luk 14,14 se hovoří o „vzkříšení spravedlivých“.

3. Tisíciletí

Co budou dělat věřící v době tisíciletí? Zjev 20,4

Jan viděl věrné Boží, jak sedí na trůnu. Jsou povoláni k tomu, aby byli do určité míry odpovědnými přísedícími při nebeském soudu. Pavel se táže Korintských, zda nevědí, že „svatí budou soudit svět“? a že „budeme soudit

anděly" (1 Kor 6,2.3). Slovo „svět“ zde znamená neka-
jící hříšnický, protože svatí pak už souzeni nebudou. V žád-
ném případě nebudou soudit sami sebe. Zmínka o „an-
dělích“ musí znamenat ty nebeské anděly, které Lucifer
svedl. Andělé, kteří zůstali Bohu věrni, nepotřebují být
souzeni. Svatí všech dob budou tedy s Kristem soudit.

Co ještě budou dělat svatí během tisíciletí? Zjev 20,6

Vykoupení se připojí ke Kristu při prvním vzkříšení,
aby byli kněžími před Bohem a vládli s Kristem tisíc let.
Andělé slouží Nejvyššímu od začátku věků. Plnili vůli
syna Božího před stvořením světa. Proč bychom neměli
věřit, že ti, kteří se stali jeho dětmi, by nemohli být
zapojeni do služby v nebeské vládě v domě svého Otce?

4. Zničení bezbožných

Kdy bude vzkříšení „ostatních mrtvých“? Zjev 20,5

Jestliže vzkříšení spravedlivých se nazývá „prvním“,
pak další vzkříšení je „druhým“, třebaže přímo tento vý-
raz v Písmu není. Čteme zde o „druhé smrti“, a z toho
jasně vyplývá, že existuje také druhé zmrtvýchvstání (v.
14). Toto druhé zmrtvýchvstání bude na konci tisíciletí,
kdy „ti, kteří zlo páchali, uslyší Kristův hlas a vyjdou na
vzkříšení soudu“ (Jan 5,28.29).

Co se stane na konci tisíciletí? Zjev 20,7

Tisíciletí začne spoutáním původce hříchu (Zjev 1,2).
Hospodin zástupů jej však nebude držet věčně ve vězení.
Spravedlivý Soudce jej však také okamžitě i s jeho anděly
nezničí. Boží nepřátelé musí sami poznat, jací vlastně
byli. To se stane na konci tisíciletí (v. 3). Všichni, kteří
se rozhodli pro hřích a odmítli lásku Boží, vstanou teď
z mrtvých. Ještě teď se budou snažit, aby svrhli Boží vlá-
du (Zjev 20,8.9).

5. Boží milost a spravedlnost

Z čeho poznáme, že Boží dobrota převyšuje každou lidskou představu? Pláč Jer 3,22.23

Tento krásný výrok o Boží lásce by nám měl pomoci vydržet i v nejnepříznivějších okolnostech. Hřích přináší smrt buď okamžitě, nebo pozvolna. Nebýt Boží milosti, byli by naši předkové dávno vyhynuli. Za život vděčíme jen Božímu milosrdenství a odpuštění.

Co je konec hřichu, když člověk odmítne Boží lásku? Jak 1,15

Hřích zničil vše, čeho se dotkl. Hřích působí smrt, ale posléze bude zničen tak jako jeho původce, Lucifer.

V knize Ezechiel 28,18 čteme, že soud nad padlými anděly nepramení z Božího hněvu. Je to „oheň z tebe, který tě stráví“. Dlouho přechovávaný hřích bude v něm jako oheň, který ho „obráť v popel na zemi“. Toto může být částí strašného trestu ze Zjev 20,10 a souvisí také s Pavlovým výrokem v Řím 6,23: „Odplata za hřích je smrt.“

6. Nové tělo

Jak odpovídá Pavel na otázky ohledně zmrtvýchvstání? 1 Kor 15,36—38

Písmo uvádí několik případů zmrtvýchvstání. Těla těchto lidí však zůstala taková, jaká byla před smrtí. Vrátili se sice do života, ale nakonec přece zase zemřeli. Hřích znetvořil a téměř vymazal božský obraz; přišel však Kristus, aby obnovil to, co bylo ztraceno. Změní naše těla a přetvoří je podle podoby svého oslaveného těla. Smrtná, pomíjivá postava, zbavená půvabu, kdysi poskvřená hříchem, se stává dokonalou, krásnou a nesmrtelnou. Všechny nedostatky a vady zůstanou v hrobě.

Proč Pavel obracel naši pozornost od věcí pozemských k věcem nebeským? 1 Kor 15,49

Svoji pozornost musíme věnovat věcem „neviditelným,

nikoli viditelným" (2 Kor 4,18). Jinak řečeno, musíme se učit dívat se nebeským zrakem. V nebesích je Bůh vše a ve všem. Vládne zde svatost a nic nemaří jednotu s Bohem. Jestliže tam chceme být, pak naše srdce musí ovládat duch nebes. Jestliže však teď nemáme radost z nebeských věcí, nezajímáme se o poznání Boha a charakteru Ježíše Krista a netoužíme po svatosti, pak můžeme být jisti, že naše naděje na život věčný v nebi je zcela marná.

13. úkol — dne 24. září 1983

Ovoce víry

Zákl. verš: Žid 13,20.21

Těmito slovy končí epištola Židům. Je zde vyřčeno přání, aby poselství dopisu vedlo jeho čtenáře k dokonalé dobrotě. Tento cíl sleduje také náš úkol. V minulých dvanácti úkolech jsme uvažovali o nebeském Otci, o Božím Synu a Duchu svatém. Přemýšleli jsme o jejich tvoření v přírodě i v našem životě. Nyní se chceme zamyslet nad některými věroučnými body, aby nám pomohly lépe uvádět pravdu do každodenního života, protože víra a skutky patří nerozlučně k sobě, a to bez ohledu na to, zda to víme nebo ne. Písmo praví toto: „Ne každý, kdo mi říká: Pane, Pane, vejde do království nebeského, ale ten, kdo činí vůli Otce mého, který je v nebesích“ (Mat 7,21). Před více než pěti sty lety Tomáš Kempenský to vyjádřil takto: „V den soudu nepůjde o to, co jsme četli, ale co jsme činili; ne jak krásně jsme uměli mluvit, ale jak spravedlivě jsme žili.“

1. Otec milosrdenství

Proč je náš nebeský Otec k nám tak milostivý? Ž 103, 12—14

Chceme-li přijmout Boží odpouštějící lásku a radovat se z ní, musíme ji nejdříve poznat a uvěřit jí. Nepřítel spasení se všemožně snaží, aby zastínil Boží lásku. My mu však můžeme směle říci, že „krev Krista Ježíše, Syna jeho, očisťuje nás od všelikého hříchu“. Jestliže si uvědomujeme, že jsme hřešili a nejsme schopní se modlit, právě tehdy je čas, abychom se modlili.

Jaká by měla být naše odpověď na Boží dobrotu k nám? Ž 103,1.2

Můžeme přijmout dvojí požehnání: především z Boží laskavosti a pak z našeho dobrořečení Dárci. Je v našem vlastním zájmu, abychom si stále připomínali každý dar Boží. To posiluje víru, aby žádala a dostávala víc a více. I nejmenší požehnání, které sami dostaneme od Boha, je pro nás větším povzbuzením než vše, co se můžeme dočíst o víře a zážitcích druhých. Člověk, kterého milost Boží nenechává bez odezvy, podobá se zavlažované zahradě.

2. Vysvobození z hříchu

Proč přišel Syn Boží na svět? 1 Tim 1,15

Není pochyb o tom, že Syn Boží nám ukázal také příklad (1 Petr 2,21). Spasitel světa dostal při narození jméno JEŽÍŠ — on vysvobodí lid svůj z jejich hříchů. Ježíš zemřel nikoli proto, aby zachránil člověka s jeho hříchy, ale z jeho hříchů. Člověk má opustit hříšnou cestu a následovat příklad Ježíše. Má vzít na sebe svůj kříž, zapřít sám sebe, následovat svého Pána a za každou cenu poslouchat Hospodina.

Jakou cenu zaplatil Pán slávy za naše spasení? Iz 53,5

Učinil to proto, abychom získali pokoj a byli uzdraveni. Měli bychom často číst tuto kapitolu. Bylo by nám k nesmírnému dobru, kdybychom denně alespoň hodinu

uvažovali o Ježíšově životě. Kdybychom častěji uvažovali o jeho velké oběti za nás, naše důvěra v něj by byla pevnější, naše láska horlivější a měli bychom více z jeho ducha. Pod křížem se musíme učit pokání a pokoře. Jen tak můžeme být zachráněni.

3. Zaslíbená moc

Jakou mocí měli apoštolové konat dílo Kristovo? Sk 4, 31

Jestliže je toto prostředek, kterým dostaneme sílu, proč více netoužíme po daru Ducha? Proč o tom nehovoříme, proč se o něj nemodlíme, proč o něm nekážeme? Pán dá ochotněji svého Ducha těm, kteří ho milují, nežli rodiče dávají dobré věci svým dětem.

Co znamenal příchod Ducha pro zástupy těch, kteří uvěřili? Sk 4,32

Duch svatý nikoho nevyklučuje z pozhánání přijmout moc z výsosti. Tak tomu bylo v prvotní církvi a tak je tomu i dnes, když se věřící skrze moc Ducha odvracejí od hříšných věcí a ochotně přinášejí oběti, aby jejich bližní mohli slyšet evangelium. Pak zvěstované slovo pravdy mocně osloví posluchače.

4. Milovníci zákona

Jak vyjádřil žalmista úctu k Božímu zákonu? Ž 119, 97.102—103

Boží zákon to jsou všechny Boží směrnice. Proč by se dítko Boží nemělo řídit těmito směrnicemi, když ví, že Boží rady jsou rozumné a usměrňují je k životu věčnému? Boží směrnice, rady a pokyny nebude pak považovat za břemeno. Čím více roste ve víře, tím ochotněji bude se žalmistou vyznávat: „Bože můj, plnit tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru“ (Ž 40,9).

Co je při zachovávaní zákona to nejdůležitější? Mat 22, 36—40

Není možné, aby srdce, v kterém přebývá Kristus, bylo bez lásky. Budeme-li milovat Boha proto, že on dříve miloval nás, budeme milovat také ty, za které Ježíš zemřel. Jsme-li spojeni s Kristem, pak jsme spojeni také s našimi bližními zlatým poutem lásky. V našem životě se projeví soucit a Kristovo milosrdenství.

5. Obnova života

Co pomůže křesťanu konat Boží vůli? Řím 12,2

Toto Pavlovo poselství patří všem věřícím. Pavel nás napomíná, abychom se nedali svést na hříšné cesty světa. Klade nám na srdce, abychom byli jiní a poznali Boží vůli. Jak se však může stát taková změna? Jedině tak, že naši mysl, ducha, srdce i charakter ovládne Duch svatý.

Jaké stanovisko máme zaujmout my k této Boží možnosti? Kol 3,12

Spasení jsme z Boží milosti, a ne pro nějakou naši domnělou dobrotu. Nejsme však nerozumní tvorové. Boží plán spasení člověka nám byl zjeven a za toto poznání jsme odpovědní. Jestliže rozumně zužitkujeme dary Boží milosti, pak je v nás Bůh mnohonásobně rozmnoží.

6. Vzkříšení s Kristem

Jaký vztah vidí křesťan mezi křtem a zmrtvýchvstáním? Kol 2,12

Křest a zmrtvýchvstání úzce spolu souvisí. První je přípravou pro druhé. Kdo odmítá křest, nemá práva očekávat zmrtvýchvstání. Křest je více, než jen ponoření do vody. Zmrtvýchvstání je také více, než jen povstání z hrobu. Opravdový křest přináší novotu života. První vzkříšení přinese vykoupeným nový a věčný život.

Jaké zaslíbení doprovází křest vodou? Řím 6,5

Slib při křtu má velký význam. Ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého jsme pochováni stejně tak jako Kristus.

Z vodního hrobu povstáváme podobně jako On vstal z mrtvých. Pak máme žít novým — Kristovým životem. Teď už věřící nesmí zapomenout, že svůj život odevzdal Bohu, Kristu a Duchu svatému. Veřejně vyznal, že se zříká svých hříšných žádostí. Již nechce žít nerozvázně a lehkomylně. Slib dal Bohu, zemřel světu a v moci Ducha svatého chce žít Pánu.
